

LAVKAPITALSELSKABER

- EN KOMPARATIV ANALYSE

KANDIDATSPECIALE

CAND.MERC.AUD.

AALBORG UNIVERSITET

153.128 anslag
63,8 normalsider
Vejleder: Erik Werlauff

Mathilde Plüger

Abstract

The English private limited companies became a challenge for several countries in Europe. Both Norway and Germany were very affected by the fact that there were many more of the foreign corporate form than was desired. They therefore wanted something that could stand against the corporate form. Germany chose to create a new corporate form with new laws. Norway chose to lower the capital requirement for an already existing corporate form. Both in Germany and Norway proved to be a great success, both with the lowering of the capital requirement and the new corporate form. Nor did it last long before Sweden joined the wave and lowered their capital requirements, just like Norway. Denmark chose to establish a new corporate form, following a discovery of misuse of an already existing corporate form. The misused corporate form was abolished, and a new corporate form came; the entrepreneurial company. This "new" corporate form in Denmark, became an attractive company to establish, both for new businessmen and for the tanned ones. Therefore, this corporate form was perfectly ideal for this type of person who would bet big an even without bigger loss due to the limited liability. Both Sweden and Denmark saw positive developments, with their new reforms. All four countries therefore had a positive impact on all their reform changes. Norway and Sweden also consider doing similar Denmark and Germany. However, they did not reduce the minimum requirement because of a risk of financial crime.

Unfortunately, Denmark did not go as far as hoped. Following an analysis from the Danish Business Authority, it was submitted that there were many entrepreneurial companies that were forcibly dissolved for the state's money. Due to the analysis, the entrepreneurial companies were abolished on April 9, 2019. The already existing entrepreneurial companies had 2 years to re-register for another corporate form, liquidate the company, compulsorily dissolve it or any other structure.

Before the legislative power in Denmark abolished the entrepreneurial companies, there were a correspondence received in response to public hearing notice. Many professionals expressed who, both shared their frustrations, but also their recognition of the abolition of the corporate form. In Germany, the corporate form of the *Unternehmensgesellschaft* lives on well, and the same goes for other countries that have since gained a variety of entrepreneurial companies. Whether the Danish legislative power was too fast to abolish the corporate form can therefore be debated. There were several things they could have done, including looking at Germany to find out what they have done to avoid corporate misuse. They could also have imposed more restrictions on the entrepreneurial companies. Maybe an enlargement of the capital requirement could have help. so that there was a

greater chance that they had liquidity for a longer period. By that they could avoided a enforces closure based on lack of fixed assets.

Indholdsfortegnelse

Abstract	1
Kapitel 1 - Emne, metode og afgrænsning	6
1.1 Indledning	6
1.2 Problemformulering	7
1.3 Emne	8
1.4 Afgrænsning	8
1.5 Metode.....	9
1.5.1 Ordforklaring	10
Kapitel 2 - Baggrunden for lavkapitalselskaberne i de udvalgte lande	10
2.1 Indledning	10
2.2 Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF)	11
2.2.1 Artikel 49: Etableringsfriheden	12
2.2.2 Artikel 54 i TEUF	13
2.2.3 Centros	13
2.2.4 Überseering	15
2.2.5 Inspire Art.....	16
2.2.6 Opsamling af TEUF og dommerne.....	18
2.3 Det tyske 'Unternehmensgesellschaft'	18
2.3.1 Stiftelse.....	19
2.3.2 Lovregulering.....	19
2.3.3 Indskydelse og hæftelsen udadtil.....	19
2.3.4 Ledelsesstrukturen	19
2.3.5 Penge ud og udbytte	20
2.3.6 Regnskabsmæssige forhold.....	20
2.3.7 Skattemæssige forhold.....	20
2.3.8 Afståelse og ophør	21
2.4 Det danske 'iværksætterselskab'	21
2.4.1 Stiftelse.....	22
2.4.2 Lovregulering.....	22
2.4.3 Indskydelse og hæftelsen udadtil.....	22
2.4.4 Ledelsesstrukturen	23
2.4.5 Penge ud og udbytte	23
2.4.6 Regnskabsmæssige forhold.....	23

2.4.7 Skattemæssige forhold.....	24
2.4.8 Afståelse og ophør	24
2.5 Den norske reformændring d. 1. januar 2012	26
2.5.1 Stiftelse.....	26
2.5.2 Lovregulering.....	27
2.5.3 Indskydelse og hæftelsen udadtil.....	27
2.5.4 Ledelsesstrukturen	27
2.5.5 Penge ud og udbytte	28
2.5.6 Regnskabsmæssige forhold.....	28
2.5.7 Skattemæssige forhold.....	28
2.5.8 Afståelse og ophør	29
2.6 Den svenske reformændring d. 1. april 2010	29
2.6.1 Stiftelse.....	30
2.6.2 Lovregulering.....	30
2.6.3 Indskydelse og hæftelsen udadtil.....	30
2.6.4 Ledelsesstrukturen	30
2.6.5 Penge ud og udbytte	30
2.6.6 Regnskabsmæssige forhold.....	31
2.6.7 Skattemæssige forhold.....	31
2.6.8 Afståelse og ophør	31
Kapitel 3 - Komparativ analyse landende imellem	32
3.1 Indledning	32
3.2 Generelle forskelle på lavkapitalselskaberne.....	32
3.3 Udviklingen af lavkapitalselskaberne.....	34
3.3.1 Tysklands udvikling af Unternehmensgesellschaft	34
3.3.2 Danmarks udvikling af iværksætterselskaber	35
3.3.3 Norges udvikling af aksjeselskaberne.....	36
3.3.4 Sveriges udvikling af aktiebolag	37
3.3.5 Sammenligningen af selskabsudviklingen landende imellem	37
3.4 Den bundne reserve	38
3.4.1 Opsamling på den bundne reserve	40
3.5 Kapitaltab.....	40
3.5.1 Opsamling på kapitaltap.....	42
3.6 Hvilke misbrugsmuligheder er der ved lavkapitalselskaberne	42
3.6.1 Danmark.....	42
3.6.2 Tyskland.....	43

3.6.3 Norge.....	44
3.6.4 Sverige.....	45
3.6.5 Opsamling	45
3.7 Tvangsopløsning af iværksætterselskaber	45
3.9 Opsamling af analysen.....	50
Kapitel 4 - Diskussion og Konklusion.....	52
4.1 Diskussion.....	52
4.1.1 Diskussion af Erhvervsstyrelsens analyse fra 2018	52
4.1.2 Misbrug af selskabsformen	54
4.1.4 Afskaffelse af iværksætterselskaberne	56
4.1.5 Ændring af loven	57
4.2 Konklusion.....	62
Kapitel 5 - Litteraturliste.....	64
5.1 Bøger.....	64
5.2 Videnskabelig artikler.....	65
5.3 Net artikler	65
5.4 Domme.....	68
5.5 Love, bekendtgørelser med videre	68

Kapitel 1 - Emne, metode og afgrænsning

1.1 Indledning

I 2019 var det ikke længere muligt at stifte et iværksætterselskab i Danmark. Det blev vedtaget efter 5 år med selskabsformen efter en rapport fra Erhvervsstyrelsen som konkluderede at iværksætterselskaberne var de selskaber som blev tvangsopløst mest. Efter denne dato var der ikke længere muligt at stifte et iværksætterselskab og de selskaber som allerede var til, skulle indenfor to år omdannes til en anden selskabsform, tvangsopløses, eller andet. Grunden til at iværksætterselskaberne kom til at starte på, var udfordringerne med S.m.b.a.-selskaberne. Der blev derfor kigget ud i nabolandene for at finde inspiration.

I Tyskland havde de et overvæld af de engelske private limited companies. De ønskede derfor deres egen selskabsform som kunne imod stå de udenlandske filialer. Det blev en mulighed, da de stiftede deres Unternehmensgesellschaft. Der viste sig at være en stor succes i Tyskland, og de så dermed en stor udvikling og en stor entusiasme for denne selskabsform. Derudover så de også, at der var flere som stiftede et Unternehmensgesellschaft end de stiftede et udenlandsk selskab. Også i Norge var de præget af de udenlandske filialer og også her de engelske private limited companies. Nordmændene valgt at lave en kapitalnedsættelse af deres aksjeselskab. På denne måde ønskede de at fremme deres egen selskabsform i landet, og derved undgå yderligere stiftelser af de udenlandske filialer. Sverige gik også med på bøjen, og gjorde sig brug af samme tilgang som Norge, og derved sænkede kapitalkravet for deres aktiebolag.

I Danmarks tilfælde gik den nye selskabsform ikke helt som først antaget. Der blev oprettet mange iværksætterselskaber, og selskabsformen så ud til at fungere som tænkt. Dog, efter flere tilfælde, var der tegn på, at flere udnyttede selskabsformen til det negative. Der var flere og flere som stiftede iværksætterselskaber, grundet det lave kapitalkrav, for senere ikke at overholde regler, hvad angår årsrapport og så videre. Der blev derfor set et stigende antal tvangsopløsninger, og dermed også en stigende omkostning hos Skifteretten og Erhvervsstyrelsen. Grundet den store omkostning til staten, blev iværksætterselskaberne afskaffet, og der kunne derfor heller ikke stiftes flere efter d. 9. april. 2019. Det kan derfor undres, hvorfor iværksætterselskaberne ikke fik sit større gennembrud i Danmark. Inden afskaffelsen var der både fagpersoner og politikere, som var både for og imod afskaffelsen af iværksætterselskaberne, men der blev ikke kigget yderligere på, hvordan en mulig forebyggelse af misbruget kunne finde sted, samt løsninger til at bibeholde iværksætterselskaberne, og dermed en udvikling af iværksætterselskaberne.

I Tyskland lever deres lavkapitalselskab i bedste velgående, og det samme gælder i andre lande som sidenhen har fået tilsvarende selskabsform af iværksætterselskaberne. Men hvorfor blev det ikke en lige så stor succes i Danmark som det blev i udlandet? Var den danske lovgivningsmagt for hurtigt til at afskaffe iværksætterselskaberne, eller var danskerne på rette vej mod misbruget af en for simpel selskabsform?

1.2 Problemformulering

Ud fra ovenstående indledningen er følgende problemstillinger kommet til.

Idet lavkapitalselskaberne er attraktive selskaber, vil afhandlingen undersøge, *hvad den erhvervs-mæssige baggrund for at tillade lavkapitalsselskaber er, idet "lavkapitalselskab" herved forstås som et selskab med begrænset hæftelse og med en meget lav start kapital i forhold til de risici, som selskabet må forventes at ville komme til at påtage sig.* Endvidere vil det blive efterprøvet, *hvilke misbrugsmuligheder der er forbundet med anvendelsen med et lavkapitalselskab, og det vil komparativt blive undersøgt, i hvilket omfang andre lande i deres selskabslovgivning har opstillet værn mod misbrug.* Endelig vil der blive konkluderet, *hvorvidt lovgivningsmagten i Danmark handlede hensigtsmæssigt, da den i 2019 med kortvarsel forbød ny stiftelse af lavkapitalselskaber, og hvad lovgivningsmagten kunne have lært af de fremmede retsordninger, som indgår i afhandlingens undersøgelse.*

Ud fra problemformuleringen er der derfor flere spørgsmål som afhandlingen vil beskæftige sig med. Først skal det kigges på de erhvervs-mæssige begrundelser der er for at få et lavkapitalselskab. Her vil der være 4 lande, som præsenterer sig. Der vil blive redegjort for, hvad de 4 lande har gjort, med hensyn til lavkapitalselskaberne samt hvad de muligvis ikke har gjort. De 4 lande vil også være de lande som afhandlingen vil beskæftige sig med hele afhandlingen igennem. Redegørelsen vil blive præsenteret i kapitel 2.

Dertil skal der efterses de misbrugsmuligheder der kan være ved at have disse lavkapitalselskaber. Dette vil blive analyseret i afhandlingens kapitel 3, samt diskuteret yderligere i kapitel 4.

I afhandlingens kapitel 4 vil spørgsmålet omhandlende misbrugt bliver diskuteret samt, hvorvidt lovgivningsmagten i Danmark var for hurtigt med afskaffelsen af deres lavkapitalselskab, hvor det også i kapitel 4 vil blive konkluderet på problemstillingen.

I de nedenstående afsnit vil emnet for afhandlingen blive beskrevet, metoden vil blive kortlagt samt afgrænsningen vil blive gennemgået. Hertil vil der være en beskrivelse af afhandlingens retskilder, samt hvilke retskilder der vil være fokuset i afhandlingen samt hvordan de bruges.

1.3 Emne

Overordnet set er emnet for afhandlingen lavkapitalselskaber, heri med udgangspunkt i det selskabsretlige. Dertil kommer underen omkring iværksætterselskaberne, hvordan de opstod i Danmark såvel som i andre lande, samt spørgsmålet om den nye reform i Danmark fra 2019, som gjorde at det ikke længere var muligt at stifte et iværksætterselskab. Dertil kom underen om, hvorfor den danske regering afskaffede denne variation af anpartsselskaberne, uden videre, når denne lavkapitalselskabsform lever på bedste vis i andre nabolande. Underen kommer også ud fra spørgsmålet om, hvorfor lovgivningsmagten i Danmark, ikke havde gjort yderligere for at opretholde selskabsformen. Her ses på muligheden ved at skabe nye regler, ud fra erfaringerne der er blevet gjort ved revisionsgennemgangen af Selskabsloven.

Emnet er derfor nutidigt og ganske relevant idet selskabsformen er blevet afskaffet for nyligt, og de nuværende iværksætterselskaber kun har to år fra reformen trådte i kraft til at omregistrere sig til et anpartsselskab, eller likvidere selskabet helt. På nuværende tidspunkt har iværksætterselskaberne kun et år til at finde ud af, hvad de skal gøre, idet afhandlingen bliver skrevet i foråret 2020.

1.4 Afgræsning

Hovedfokuset i afhandlingen vil være de selskabsretlige forhold i lavkapitalselskaberne. Dermed vil der ikke blive gået i større detaljer, hvad angår det skattemæssige, regnskabsmæssige og det revisionsmæssige. Der vil dog blive redegjort for, hvordan det skattemæssigt, regnskabsmæssigt og revisionsmæssigt ser ud i forhold til lavkapitalselskaberne som vil blive præsenteret i afhandlingens kapitel 2. Derudover vil der være små afsnit omhandlende de forskelligheder lavkapitalselskaberne har, i forhold til det skattemæssige, regnskabsmæssige og det revisionsmæssige. Afhandlingen vil ikke beskæftige sig med muligheden i, at et iværksætterselskab kan benyttes som et holdingselskab, samt andre selskabsformer, så som kommanditselskaber, partnerselskaber med mere.

Der vil blive afgrænset til fire lande; Tyskland, Danmark, Sverige og Norge. Disse fire lande vil igennem analysen blive sammenlignet komparativt ved brug af Länderbericht-metoden. Afhandlingen er derfor afgrænset sig fra andre lande som også har et lavkapitalselskab. De fire lande er udvalgt på den måde at de hænger meget godt sammen, hvad angår ikrafttrædelserne af deres

reformer, og grunden til deres reformer kom til i første omgang. Der ses derfor en mindre sammenhæng, for hvornår landene indførte de forskellige reformer.

1.5 Metode

Igennem afhandlingen vil den retsdogmatiske metode blive anvendt, idet den gældende ret vil blive beskrevet, analyseret og fortolket i den grad det findes passende i forhold til emnet. Den første del af afhandlingen vil bestå af en redegørelse, omkring den allerede gældende ret i de udvalgte lande samt den gældende ret i EU. Idet lovgivningen i Danmark omhandlende iværksætterselskaberne ikke eksisterer længere, er der her tale om tidligere lovgivning, og derfor ikke gældende ret, på nuværende tidspunkt.¹ Yderligere lovgivning fra de repræsenterede lande igennem afhandlingen er gældende dags dato.

I den anden del af afhandlingen vil den komparative analyse blive anvendt gennem Länderbericht-metoden for at sammenligne og analysere de forskellige landes retssystemer, hvor dele heraf vil blive taget op.²

Til sidst i afhandlingen vil den retspolitiske metode blive anvendt idet der kigges på, hvorvidt Danmark kunne have undgået en afskaffelse af iværksætterselskaberne. Dette gøres ved at kigge på andre lande og deres måde at håndtere et lavkapitalselskab og deres mulige misbrug af selskabsformerne.³

Igennem afhandlingen vil retskilder blive benyttet som de primære retskilder. Dermed sagt at afhandlingen gør sig brug af den offentlige ret, som er karakteriseret ved myndighedsudøvelse. De primære retskilder vil være fra landene: Tyskland, Danmark, Norge og Sverige. I disse lande vil det være det selskabsretlige der vil have det større fokus afhandlingen igennem. Derudover vil afhandlingen benytte sig af europæisk lovgivning, her EU-traktaten TEUF, i forhold til etableringsfriheden. Der vil også blive brugt retspraksis som en retskilde, idet dommene Centros, Überseering og Inspire art, vil blive beskrevet. Retspraksisdommene vil ikke blive brugt aktivt gennem analysen, men vil blot blive anvendt gennem redegørelsen for at give en sammenhæng.

¹ Hansen, & Werlauf, 2016, Den juridiske metode, s. 247

² Evald, 2016, Juridisk teori, metode og videnskab, s. 178

³ Hansen, & Werlauf, 2016, Den juridiske metode, s. 247

1.5.1 Ordforklaring

Igennem afhandlingen vil der flere gange blive nævnt forskellige lavkapitalselskaber alt afhængig af, hvilket land der er tale om. I Danmark vil det være iværksætterselskaberne, Tyskland Unternehmensgesellschaft, Sverige aktiebolag og i Norge vil det være aksjeselskaberne.

Når de danske iværksætterselskaber vil blive nævnt, er der en viden om, at det er en variation af anpartsselskaberne og ikke en direkte ny selskabsform. Derfor når der igennem afhandlingen vil blive refereret til iværksætterselskaberne som en selskabsform, vides der godt at det ikke er tilfældet. Det samme gør sig gældende for Tyskland da Unternehmensgesellschaft også her er en variation af deres tyske anpartsselskaber.

I Tysklands tilfælde, hvor den nøjagtige betegnelse for deres lavkapitalselskab er Unternehmensgesellschaft (haftungsbeschränkt), vil der gennem afhandlinger blive refereret til blot Unternehmensgesellschaft, velvidende at dette ikke er hele navnet, på selskabsformen.

De overnævnte tilfælde er blevet gjort på en sådan måde for at gøre det overskueligt for afhandlingens udformning og for læserens skyld.

Kapitel 2 - Baggrunden for lavkapitalselskaberne i de udvalgte lande

2.1 Indledning

Igennem redegørelsen vil landene; Tyskland, Danmark, Norge og Sverige, optræde på den måde, at de forskellige landes lavkapitalselskaber vil blive beskrevet. Her vil både oprindelsen blive redegjort for, samt hvorfor de kom til i sin tid. Dertil vil der også blive redegjort for, det selskabsretlige i de forskellige lande. Ydermere vil der blive redegjort for det skattemæssige, regnskabsmæssige og det revisionsmæssige, dog ikke i et større detaljeret omfang.

Det første der vil blive redegjort for, er Den Europæiske Unions Funktionsmåde, som også forkortes til TEUF. Herigennem vil etableringsfriheden blive beskrevet, da den har stor indflydelse på, hvorfor lavkapitalselskaberne kom til i de fire lande. Hertil vil dommene Centros, Überseering og Inspire Art blive beskrevet.

2.2 Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF)

Inden for landene i EU og EØS er der vedtaget en traktat som indeholder bestemmelser for EU's målsætninger, kompetencer og politiske og juridiske instrumenter med mere. Disse bestemmelser er beskrevet igennem traktater som EU-landene har vedtaget med hinanden. EU-traktaten er derfor grundlaget for al EU-ret. Det betyder derfor, at alt andet som EU har bestemt af regler, så som forordninger, afgørelser med mere, skal være i overensstemmelse med traktaterne. Dette gælder også for nye regler og forordninger.⁴

En traktat bliver som regel indledt med en præambel, hvori der står beskrevet, hvilken baggrund bestemmelsen kommer fra. Efter præambelen kommer traktatens bestemmelser, som er delt op i nummererede afsnit, også kaldet artikler. Der vil som oftest være tilknyttet protokoller og erklæringer til traktatteksten.⁵ Dette gør sig også gældende for Den Europæiske Unions Funktionsmåde, forkortet TEUF. I denne traktat bliver der blandt andet beskrevet omkring etableringsfriheden i EU og EØS landene, diskrimination, kapitalens frie bevægelighed med mere.

⁴ Folketinget - EU-oplysningen, *Hvad er en traktat?*

⁵ Folketinget - EU-oplysningen, *Hvad er en traktat?*

2.2.1 Artikel 49: Etableringsfriheden

I TEUF står der beskrevet omkring etableringsfriheden, som er artikel 49. Her står der beskrevet, at enhver statsborger i et medlemsland må frit etablere sig i en anden medlemsstat. I artikel 49, står der således;

”Inden for rammerne af nedennævnte bestemmelser er der forbud mod restriktioner, som hindrer statsborgere i en medlemsstat i frit at etablere sig på en anden medlemsstats område. Dette forbud omfatter også hindringer for, at statsborgere i en medlemsstat, bosat på en medlemsstats område, opretter agenturer, filialer eller datterselskaber.

Med forbehold af bestemmelserne i kapitlet vedrørende kapitalen indebærer etableringsfriheden adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed samt til at oprette og lede virksomheder, herunder navnlig selskaber i den i artikel 54 anførte betydning, på de vilkår, som i etableringslandets lovgivning er fastsat for landets egne statsborgere.”

Kilde: TEUF Artikel 49

Ud fra traktatens ordlyd ovenover, står der beskrevet at alle statsborgere i en medlemsstat må bo i en anden medlemsstat. Det vil sige, at en person i Danmark gerne må, bosætter sig i Tyskland, idet begge lande er medlemslande af EU. I traktaten står der yderligere, at en statsborger i et medlemsland har fri lejde til at optage og udøve en selvstændig erhvervsvirksomhed, hvad enten det er et agentur, filial eller datterselskab, må dette ikke forhindres for vedkommende. Det betyder, at enhver statsborger i et medlemsland må etablere en erhvervsvirksomhed, samt også lede virksomheden så længe virksomheden er oprettet ud fra det påtænkte lands lovgivning og dermed også overholder lovgivningen i det pågældende land.

2.2.2 Artikel 54 i TEUF

Ud fra artikel 54 i TEUF, har selskaber også friheden til at optage og udøve erhvervsvirksomheder i et andet medlemsland.

Selskaber, som er oprette i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende inden for Unionen, ligestilles, for så vidt angår anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitel, med personer, der er statsborgere i medlemsstaterne.

Ved selskaber forstås privatretlige selskaber, heri indbefattet kooperative selskaber, smat alle andre juridiske personer, der henføres under den offentlige ret eller privatretten, med undtagelse af selskaber som ikke arbejder med gevinst for øje.

Kilde: TEUF, artikel 54

Ovenfor ses ordlyden på artikel 54 i TEUF. Her ses at selskaber også har etableringsfrihed, lige såvel som almindelige statsborger i et medlemsland har. Selskabet skal dog være oprettet efter et EU-lands eller EØS-lands selskabslovgivning og har enten; vedtægtsmæssigt/registreret hjemsted eller faktisk hovedsæde i et EU/EØS-land. Selskabet skal derfor have en tilknytning til et EU/EØS-land før det også har etableringsfrihed. Når der i denne sammenhæng bliver nævnt selskaber, menes der privatretlige selskaber, som har med gevinst for øje. Det gælder også kooperative selskaber, og andre juridiske personer som hører under den offentlige ret eller privatretten. Betingelsen er blot at selskabet skal have gevinst for øje, jævnfør ovenfor.

2.2.3 Centros

I 1992 ønskede daværende direktør af Centros Ltd. i Englang og Wales, Marianne Bryde at stifte en filial i Danmark, for at drive virksomhed her i landet.⁶ Det var ægteparret Marianne og Tonny Bryde som havde selskabet Centros Ltd. i fællesskab. Det var muligt for ægteparret af søge om filial i Danmark grundet den daværende lov i Anpartsselskabslovens § 117, hvor det var muligt at drive en virksomhed gennem en filial her i landet.⁷ Denne efterspørgsel blev afvist af Erhvervs- og

⁶ Centros, C212/97, præmis 6

⁷ Centros, C-212/97, præmis 5

Selskabsstyrelsen med den begrundelse at Centros Ltd. i England og Wales ikke drev erhvervsmæssig virksomhed, og at ægteparret ikke søgte om at få etableret en udenlandsk filial, men søgte om at få selskabets hovedetablering til at være i Danmark. Ikke nok med, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fandt, at de ikke drev virksomhed, begrundede Erhvervs- og Selskabsstyrelsen også med, at Centros Ltd. prøvede at omgå de nationale retsregler blandt andet fordi de omgik det at indbetale den mindste indskudskapital som på daværende tidspunkt var fastsat til 200.000 kroner.⁸

Centros Ltd. valgte efter afståelsen fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen at få sagen i Østre Landsret. Også i Østre Landsret blev sagen afstået, hvor Østre Landsret gav Erhvervs- og Selskabsstyrelsen medhold i deres begrundelse for afståelse.⁹ Centros Ltd. ankede derefter dommen til Højesteret.¹⁰

Ved Højesteretten gik Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ind og sagde at anmodningen om udenlandsk filial i Danmark ikke stred imod daværende EF-traktatens artikel 52 og 58, men at det var spørgsmålet omkring omgåelsen af at indbetale mindste indskudskapitalen og dermed omgåelsen af den danske lovgivning.¹¹

Ved Højesteretsdommen kan der ses, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har understreget, at hvis Centros Ltd. drev erhvervsmæssig virksomhed i England og Wales, ville anmodning om filial have været accepteret.¹² Højesteretten begrundede, at ægteparret har interesse i at undgå den danske lovgivning og dermed også at undgå at indbetale indskudskapitalen. Dermed siger Højesteretten, at det *”ikke et relevant grænseoverskridende element i forbindelse med fællesskabsretten og specielt etableringsfriheden.”*¹³ Dermed sagt at ægtefællerne ikke kan bruge bestemmelserne fra EF-traktaten fordi deres hensigt er at omgå indskudskapitalen, og dermed lovgivningen i Danmark, for at stifte en filial i Danmark. Dermed siger Højesteretten, at ægteparret misbrugte etableringsretten, for at undgå at betale indskudskapitalen til Danmark.¹⁴ Der kan af den grund ikke godtgøres for, at ægteparret ikke kan etablere en filial i Danmark, på baggrund af deres ikke erhvervsmæssige aktivitet i selskabet i medlemsstaten.¹⁵ I Højesteretten bliver der også direkte skrevet, at en medlemsstat ikke kan nægte et selskab at registrere en filial i det pågældende land, så længe selskabet der vil stifte, selv er stiftet efter hjemstedets landets lovgivning.¹⁶

⁸ Centros, C-212/97, præmis 6 og 7

⁹ Centros, C-212/97, præmis 9

¹⁰ Centros, C-212/97, præmis 9

¹¹ Centros, C-212/97, præmis 12

¹² Centros, C-212/97, præmis 15

¹³ Centros, C-212/97, præmis 16

¹⁴ Centros, C-212/97, præmis 23

¹⁵ Centros, C-212/97, præmis 29

¹⁶ Centros, C-212/97, præmis 38

Dermed sagt fandt Højesteretten, at EF-traktatens artikel 52 og 58 står i vejen for at den danske Erhvervs- og Selskabsstyrelse kan nægte ægteparrets ønske om at registrere en filial i Danmark. Ægteparret kan godt registrere filialen, idet Centros Ltd. i England og Wales var registeret i overensstemmelse med den tilhørende lovgivning i landene. Derudover må ægteparret gerne drive deres virksomhed igennem filialen i Danmark.¹⁷

Centros-dommen var banebrydende grundet den nye opfattelse af at drive virksomhed på. Det var nu gjort klart, at et selskab eller for den sags skyld en statsborger i et medlemsland, frit kunne etablere et selskab i et andet medlemsland. Derudover var det også muligt for disse virksomheder at etablere filialer i de forskellige medlemslande, og dermed også drive virksomheden i denne filial. Også selvom den i første omgang var stiftet i et andet medlemsland, så længe stiftelsen overholdt lovgivningen i det medlemsland, hvor virksomheden var etableret i, i første omgang.

2.2.4 Überseering

I Überseering-dommen kigges der ikke kun på etableringsfriheden, som der blev gjort i Centros-dommen. I denne dom blev der også kigget på 'hovedsædeteorien'.

Überseering-dommen handler om et hollandsk selskab, som havde erhvervet sig en grund i Tyskland. På denne grund skulle der renoveres en garagebygning og et motel.¹⁸ Til renoveringen var der indgået en entreprisekontrakt med selskabet NCC som hovedentreprise, men da de to selskaber ikke var enig med resultatet, lagde Überseering BV sag an mod NCC, med en betaling på 1.163657,77 DEM.¹⁹ I mellemtiden var Überseering BV's andele blevet solgt til to tyske statsborger som var bosat i Düsseldorf.²⁰ Grundet salget af selskabsandelene til de to tyske statsborgere mente NCC, at Überseering BV skulle have rets og partsevne i Tyskland før de kunne ligge sag an med NCC.²¹ NCC mente nemlig at Überseering BV havde flyttet deres faktiske hovedsæde fra Holland til Tyskland efter erhvervelsen af selskabsandelene til de tyske statsborgere²². Sagen blev derfor i første omgang afvist i Tyskland med det grundlag, at NCC ikke fandt at Überseering BV havde rets- og

¹⁷ Centros, C-212/97

¹⁸ Überseering, C-208/00, præmis 6

¹⁹ Überseering, C-208/00, præmis 8

²⁰ Überseering, C-208/00, præmis 7

²¹ Überseering, C-208/00, præmis 25

²² Überseering, C-208/00, præmis 4

partsevne i Tyskland grundet deres mangel af overholdelse af den tyske selskabsret.²³ Dette blev altså en sag om, hvorvidt Überseering havde rets- og partsevne i Tyskland, samtidig med, at det blev en sag omkring hovedsædeteorien. Hovedsædeteorien udspringer sig fra tysk ret, hvor der bliver lagt vægt på, hvor det faktiske hovedsæde til selskabet befinder sig. Den tyske ret fandt herved at det faktiske hovedsæde befandt sig i Holland, og derfor også afvisningen af sagen i første omgang.

Überseering BV gav ikke op og gik videre med sagen til Højesteretten i Tyskland, hvor de her blandt andet sagde, at de ikke havde flyttet deres hovedsæde fra Holland til Tyskland, men derimod gennem en filial har samme rets- og partsevne i Tyskland, som de har i Holland.²⁴ Derudover blev det også en sag, hvori der blev kigget på om sagen var i strid med etableringsfriheden grundet filialen. Her blev der konkluderet, omhandlende etableringsfriheden, hvad angår rets- og partsevne i Tyskland, var rigtigt. Überseering BV havde rets- og partsevne i Tyskland grundet deres filial i Tyskland, samtidig med at Überseering BV var blevet lovligt stiftet i Holland og dermed også overholdte landets lovgivning.²⁵ Konklusionen på sagen blev derfor, at Überseering havde ret- og partsevne i Tyskland gennem etableringsfriheden i EF-artiklerne 43 og 48, og dermed gør rettighederne sig gældende i henhold til en kontrakt, som i dette tilfælde var med NCC. NCC var derfor nødt til at betale en erstatning på de fejl og mangler der var blevet fundet i det arbejde de havde leveret.²⁶

Dommen var med til at påvise, at hovedsædeteorien ikke havde anvendelse, hvis der var en filial i et andet medlemsland, og dermed igennem filialen og det oprindelige selskab, har rets- og partsevne, både i filiallandet og landet hvor det oprindelige selskab er blevet stiftet. Dette gælder dog kun så længe selskabet er stiftet i overensstemmelse med lovgivningen i det pågældende land.

2.2.5 Inspire Art

Inspire Art var et engelsk private limited company by shares, og derfor et engelsk selskab. Det var dog stiftet i Holland og havde hovedkontor i England. Derudover havde selskabet en filial i Holland. Selskabets direktør var statsborger i Holland.²⁷ Sagens kerne er om Inspire Art Ltd. skal

²³ Werlauff, U.2004 B.242, Grænseoverskridende flytning af et SE-selskab - et hjemstedskrav i strid med etableringsretten i Traktaten

²⁴ Überseering, C-208/00, præmis 16

²⁵ Überseering, C-208/00, præmis 80 og 93

²⁶ Überseering, C-208/00

²⁷ Inspire Art, C-167/01, præmis 34

registreres i det hollandske handelsregistre som et formelt udenlandsk selskab²⁸, idet selskabet kun er registeret i handelsregisteret i Holland.²⁹ Sagen kommer derfor grundet indsigelsen fra den hollandske erhvervsstyrelse, om den manglende registrering som et formelt udenlandsk selskab. Den hollandske erhvervsstyrelse mente, at Inspire Art Ltd. førte virksomhed i strid mod den hollandske lovgivning 'Wet op de formeel buitenlandse vennootschappen' (WFBV). WFBV beskriver i deres artikel 1, at et kapitalselskab som er stiftet ud fra en anden lovgivning, altså et selskab som er stiftet i et andet land end Holland, skal have betegnelsen "et formelt udenlandsk selskab". Dette "navn" skal selskaberne have på deres dokumenter, på deres årsregnskab og så videre, for at gøre andre selskaber opmærksomme på, at det er et udenlandsk selskab. Derudover står der i WFBV's artikel 4, stk. 4., at selskabets ledelse hæfter solidarisk for alt der er foretaget i selskabets navn, så længe selskabet ikke opfylder forpligtelsen om at registrere sig i Hollands handelsregistre.³⁰ Dette er blot nogle af de artikler som er i den hollandske lov. Dette var også nogle af de artikler som sagen handlede om, og som den hollandske erhvervsstyrelse mente, at Inspire Art Ltd. ikke opfyldte. Domstolene fandt, at Holland gerne måtte træffe foranstaltninger, for at forhindre misbrug fra statsborgere i det pågældende land, og på den måde gøre fællesskabsbestemmelserne gældende. Dermed sagt, at Hollands lovgivningen gerne måtte være der, så etableringsfriheden fra EU-traktaten ikke blev misbrugt i landet.³¹ Dog blev det også slået fast, at selv om Inspire Art Ltd. muligvis er blevet stiftet som et engelsk selskab og derfor for at omgå de hollandske selskabsretlige regler, gerne måtte drive virksomhed i Holland grundet etableringsfriheden. Inspire Art Ltd. var stiftet i overensstemmelse med den engelske lovgivning. Allerede der, gør etableringsfriheden sig gældende idet Inspire Art Ltd. er stiftet efter den engelske lovgivning. Derfor måtte Inspire Art Ltd. også gerne drive virksomhed i andre medlemsstater, hvad enten det er gennem et agentur, en filial eller om det er gennem et datterselskab.³² Konklusionen på sagen blev derfor, at Inspire Art Ltd. gerne måtte drive virksomhed i Holland selvom selskabet ikke overholdt den hollandske selskabsret, med mindre der konkret var tilfælde af misbrug, hvilket der i denne sag ikke var. Derfor måtte Inspire Art Ltd. gerne tilråde sig etableringsfriheden og dermed drive virksomhed som et engelsk selskab, i Holland.³³

²⁸ Inspire Art, C-167/01, præmis 49

²⁹ Inspire Art, C-167/01, præmis 35

³⁰ Inspire Art, C-167/01, præmis 25

³¹ Inspire Art, C-167/01, præmis 136

³² Inspire Art, C-167/01, præmis 137

³³ Inspire Art, C-167/01

2.2.6 Opsamling af TEUF og dommerne

Før retspraksisdommene Centros Ltd., Überseering BV og Inspire art Ltd. var for den europæiske domstol, blev alle tre afvist ved deres hjemlands domstole. Derfor har det vagt stor opsig, da EU-domstolen erkendte sagerne for godkendt, sagt på den måde, at hjemlandenes domstole afvist dommene og dermed også var gået imod etableringsfriheden. Derfor vagte det stor opsig da dommene blev anerkendt i, at der var blevet gået imod statsborgerens ret til etableringsfrihed.

Det åbnede derfor også op for at mange flere statsborgere i EU/EØS-landene benyttede sig af mulighederne i at danne selskaber udenfor ens eget hjemland. Derudover gik det også op for selskaber, at de også havde denne rettighed til at stifte udenlandske selskaber. Kravet var blot, både for selskaber og almindelige personer, at det ønskede stiftede selskab i et medlemsland skulle være stiftet og overholde lovgivningen i det pågældende land.

2.3 Det tyske 'Unternehmensgesellschaft'

I Tyskland steg antallet af udenlandske filialer, nærmere betegnet, de engelske private limited companies, også kendt som Ltd.-selskaber. Stigningen af de engelske Ltd.-selskaber kom på grund af afgørelserne Centros (C-212/97) og Inspire Art (C-167/01) som er gennemgået i ovenover. Det blev klart for de tyske statsborgere, at der kunne etableres en udenlandsk filial med hjemsted i Tyskland, uden at det skulle være en tysk selskabsform og sågar til blot 1 engelsk pund. Tyskland syntes derfor at have for mange Ltd.-selskaber i sit land, og ville gerne have ændret på det, da de så det som et problem. Derudover ville de også gerne tilgodese de tyske iværksættere.³⁴ Derfor kom reformændringen kaldet "Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen" forkortet MoMIG til d. 1. november 2008, hvori der blev indført muligheden for at stifte et Unternehmensgesellschaft. Et Unternehmensgesellschaft er tilsvarende det danske iværksætterselskab. Derudover er Unternehmensgesellschaft også en variant af det tyske anpartsselskab GmbH-selskab. I nedenstående afsnit vil stiftelsen, lovreguleringen med mere omkring Unternehmensgesellschaft, blive beskrevet dog vil der ikke blive beskrevet i større detalje så som, hvordan de forskellige ting hænger sammen, hvad angår stiftelse, lovregulering og så videre. Det vil derfor blive en overordnet beskrivelse af de forskellige emner.

³⁴ Neville, & Engsig Sørensen, 2013, Selskaber - aktuelle emner, s. 40

2.3.1 Stiftelse

Når der stiftes et Unternehmersgesellschaft, skal selskabet enten bære navnet "Unternehmersgesellschaft (haftungsbechränkt)" eller "UG (haftungsbeschränkt)" så tredjemand tydeligt kan se at der er et selskab med begrænset hæftelse, jævnfør GmbH-gesetz § 5 a, stk. 1. Selskabet skal registreres i det tyske handelsregistre i det distrikt, hvor selskabet hører til, jævnfør GmbH-gesetz § 7. Dog kan selskabet først registreres når hele selskabskapitalen er indbetalt og har fundet sted, jævnfør GmbH-gesetz § 5 a, stk. 2.

2.3.2 Lovregulering

I takt med den nye variation af GmbH-selskaberne, valgte Tyskland at lave en helt ny lovregulering til den nye selskabsform. Unternehmersgesellschaft bliver derfor reguleret gennem lovgiverne i GmbH-gesetz § 5 a. Derudover skal et Unternehmersgesellschaft også overholde de andre lovgivningerne, hvad angår bogføring, regnskabsaflæggelse med mere, ligesom andre selskaber i Tyskland også skal.

2.3.3 Indskydelse og hæftelsen udadtil

I et Unternehmersgesellschaft er hæftelsen begrænset, derfor hæftes der kun for det beløb der er blevet indbetalt fra start af. Indskydelsen til denne selskabsform er fra 1 EURO og op til 24.999 EURO. Kapitalen til et Unternehmersgesellschaft kan kun indskydes gennem kontant betaling og ikke ved brug af apportindskud. Selskabet skal, som skrevet ovenover være registeret i det tyske handelsregistre, før det kan kalde sig et selskab.

2.3.4 Ledelsesstrukturen

Selskabet kan bestå af en eller flere ejere, jævnfør GmbH-gesetz § 1. Der skal udarbejdes vedtægter imellem alle ejerne i selskabet og disse skal også underskrives af alle ejerne, jævnfør GmbH-gesetz § 2, stk. 1.

Indholdet i vedtægterne skal være selskabets hjemsted og adresse, formålet med selskabet, størrelsen på aktiekapitalen og antallet samt værdien af aktierne ejerne imellem, jævnfør GmbH-gesetz § 3, stk. 1. Derudover skal det også være angivet, hvis ejerne allerede fra start har bestemt, hvor lang tid selskabet skal være aktivt, eller hvis ejerne skal pålægges andre forpligtelser, end at yde kapital i selskabet, jævnfør GmbH-gesetz § 3, stk. 2.

2.3.5 Penge ud og udbytte

Efter hvert regnskabsår skal der overføres mindst 25 % af selskabets nettoresultat til en bunden reserve, jævnfør GmbH-gesetz § 5 a, stk. 2. Denne reserve må ikke udloddes som udbytte, eller for den sags skyld hæves, med mindre det er for at kompensere for et årligt tab og selve resultatet for det pågældende år har været negativt, jævnfør GmbH-gesetz § 5 a, stk. 3, 3. pkt. Når den bundende reserve i selskabet udgør 25.000 EURO, kan selskabet vælge at lade sig omregistrere til et almindeligt GmbH selskab, altså et tysk anpartsselskab, jævnfør GmbH-gesetz § 5 a, stk. 5. Selve omregistreringen skal besluttes på den årlige generalforsamling.³⁵ Det er derfor ikke et krav at selskabet skal lade sig omregistrere men blot en mulighed, jævnfør GmbH-gesetz § 5 a, stk. 5.

De resterende 75 % af det årlige nettoresultat kan udloddes som udbytte til ejerne. Forslaget om udbytte skal op på den årlige generalforsamling og godkendes før det kan udloddes.³⁶

2.3.6 Regnskabsmæssige forhold

Når selskabet er blevet stiftet, skal det også have oprettet en åbningsbalance. Derudover skal selskabet efter hvert regnskabsår udarbejde en årsrapport, hvor både balancen, aktiver, passiver, gæld med videre er repræsenteret, jævnfør Handelsgesetzbuch § 242. Derudover skal selskabet også have en pengestrømsopgørelse, samt en erklæring som beskriver ændringer i egenkapitalen med i det årlige årsregnskaber, jævnfør Handelsgesetzbuch § 264.

2.3.7 Skattemæssige forhold

I Tyskland betaler et selskab 15 % i skat af deres indkomst, jævnfør Körperschaftsteuergesetz § 23, stk. 1. Derudover påkræves der et solidaritetstillæg på 5,5 % som liggens oveni de 15 %. Yderligere bliver der også lagt et kommunalt tillæg til som ligger mellem 14-17 % alt afhængig af, hvilken tysk kommune dit selskab er stiftet i. Dermed ender den samlede selskabsskat på mellem 30-33 %.³⁷ En person som er medlem af en bestyrelse bliver beskattet med 30 %, jævnfør Einkommensteuergesetz § 50 a, stk. 2.

³⁵ Michael Lilja, U.2013 B.141, Iværksætterselskaber - nøglen til en konkurrencedygtig dansk selskabsret?

³⁶ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 47

³⁷ Europa.eu, Company tax in the EU – Germany

2.3.8 Afståelse og ophør

Afståelse og ophør af et selskab med begrænset hæftelse kan ske ved, at der mellem ejerne i selskabet har bestemt, at selskabet skal ophøre, jævnfør GmbH-gesetz § 60, stk. 1, 2. pkt. Beslutningen omkring enten afståelse eller ophør skal vedtages på generalforsamling. Her kræves det et flertal på 3/4, for at det kan vedtages enten at afstå eller ophøre et selskab, jævnfør GmbH-gesetz § 60, stk. 1, 2. pkt. Derudover kan ophør også ske gennem den tyske forvaltningsdomstol, jævnfør GmbH-gesetz § 60, stk. 1, 3. pkt. Dette er blot nogle af de muligheder der er angivet i den tyske lov for selskaber med begrænset hæftelse.

2.4 Det danske 'iværksætterselskab'

D. 1. januar 2014 kom der en ændring af Selskabsloven i Danmark. Her blev der tilføjet selskabsvarianten 'iværksætterselskaber'. Iværksætterselskaberne skulle øge det danske erhvervsliv samt iværksætteriet i Danmark. Ønsket for selskabsformen var, at det skulle være billigere at stifte et selskab. Inden reformændringen kostede det fra 50.000 danske kroner at stifte et selskab, hvor hæftelsen var begrænset. Iværksætterselskaberne blev en variant af de allerede kendte anpartsselskaber. Det blev derfor ikke nødvendigt at lave en helt ny lovgivning omhandlende den nye selskabsform, idet iværksætterselskaberne blot var en variation, og derfor gik med indunder samme lovgivning som anpartsselskaberne gjorde, med mindre andet var anført gennem lov. Den "nye" selskabsform skulle være attraktiv at stifte, derfor kom det til at koste blot 1 dansk krone at stifte et iværksætterselskab. Et iværksætterselskab kunne bruges til mange ting. Det behøvede nødvendigvis ikke kun at være iværksættere som benyttede sig af denne selskabsform. Iværksætterselskaber kunne både bruges som en erhvervsvirksomhed, eller som et holdingselskab. Personer som gerne vil have et iværksætterselskab, er de personer som ønskede at komme i gang på en billig måde, ønsker den begrænset hæftelse samt beskatning på 22 %, som selskaber bliver beskattet med i Danmark.³⁸ Lykken varede dog ikke længe for d. 9. april 2019 blev iværksætterselskaberne afskaffet. Det var derfor fra denne dato ikke muligt at stifte et iværksætterselskab. Allerede eksisterende iværksætterselskaber havde indtil d. 9. april 2021, altså 2 år efter lovforslaget om afskaffelsen kom til at om-danne til en anden selskabsform, lukke virksomheden, enten gennem en likvidation, tvangsopløsning eller andet.

³⁸ Werlauff, 2018, Valg af virksomhedsform, s. 59

Selvom iværksætterselskaberne er afskaffet og derfor ikke kan stiftes flere af denne slags selskaber, vil der alligevel nedenunder være en mindre gennemgang af, hvordan stiftelsen, hæftelsen og så videre så ud, hvis der skulle stiftes et iværksætterselskab. Gennemgangen vil blive beskrevet overordnet og derfor vil der ikke blive gået i dybden eller i større detaljer. Lovgivningen der vil blive henvist til, hvad angår iværksætterselskaberne, vil derfor på nuværende tidspunkt være afskaffet og derfor ikke gælde længere.

2.4.1 Stiftelse

Et iværksætterselskab kan både købes, og stiftes fra ny. Det ses dog oftest at der blev stiftet et iværksætterselskab fra ny af, muligvis med hjælp udefra.³⁹

Når selskabet er registreret hos Erhvervsstyrelsen er selskabet fra denne dag stiftet og har dermed også retssubjektivitet, jævnfør Selskabslovens § 41. Det er også først herefter at der er tale om en juridisk enhed, og selskabet har fået tildelt et CVR-nummer, samt andre relevante dokumentet forbundet med registreringen.⁴⁰ Derudover skal der også tilkendegives, hvem der er de reelle ejere af virksomheden gennem Det Offentlige Ejerregister. Dette gøres i det omfang, hvor ejerne har 5 % eller mere af kapital og/eller stemmerne i selskabet, jævnfør Selskabslovens § 55 stk. 1, nr. 1.⁴¹

2.4.2 Lovregulering

Iværksætterselskaberne hørte under Selskabslovens §§357 a-d. Derudover hørte de også ind under reglerne gældende for almindelige anpartsselskaber, med mindre der fandtes en særregel tilknyttet iværksætterselskaberne.⁴² Når et iværksætterselskab blev stiftet, var det påkrævet at der i selskabets navn enten skulle stå ”iværksætterselskab” eller forkortelsen ”IVS”, jævnfør Selskabslovens § 357 a, stk. 3.

2.4.3 Indskydelse og hæftelsen udadtil

Det kostede kun fra 1 dansk krone at stifte et iværksætterselskab, jævnfør Selskabslovens § 357 a, stk. 2, 1. pkt. Dertil kunne stifteren selv bestemme, hvor mange penge der skulle indskydes som kapital, alt mellem 1-49.999 danske kroner. Indskydelsen af kapital til et iværksætterselskab skulle

³⁹ Werlauff, 2018, Valg af virksomhedsform, s. 61

⁴⁰ Werlauff, 2018, Valg af virksomhedsform, s. 62

⁴¹ Werlauff, 2018, Valg af virksomhedsform, s. 62

⁴² Werlauff, 2018, Valg af virksomhedsform, s. 61

ske som kontantindskud, og det var derfor ikke muligt at stifte ved apportindskud, jævnfør Selskabslovens § 357 a, stk. 2, 2. pkt.

Et iværksætterselskab var, som andre kapitalselskaber, stiftet med den baggrund, at de har begrænset hæftelse, og dermed hæfter kapitalejerne i et iværksætterselskab også begrænset for deres indskud.⁴³

2.4.4 Ledelsesstrukturen

Iværksætterselskaber hørte under samme regler som anpartsselskaberne, derfor var der flere forskellige måder, hvorpå ledelsen kunne sammensættes. Den kunne både bestå af ledelsesmodellerne, en direktion og en bestyrelse eller med et tilsynsråd og en direktion. Derudover så kunne iværksætterselskaberne vælge kun at have en direktion, idet der som oftest ville være én eller meget få ejere af iværksætterselskabet.⁴⁴

2.4.5 Penge ud og udbytte

Det specielle ved iværksætterselskaberne var, at de skulle overføre 25 % af selskabets samlede resultat til en bunden reserve. Det skulle gøres indtil den samlede kapital i selskabet var på minimum 50.000 danske kroner, jævnfør Selskabslovens § 357 b, stk. 1.⁴⁵ Når selskabskapitalen udgjorde de minimum 50.000 danske kroner kunne der på generalforsamlingen besluttes om selskabet skulle fortsætte som et iværksætterselskab, eller om det skulle lade sig omregistrere til et anpartsselskab, jævnfør Selskabslovens § 357 c, stk. 3.⁴⁶ Der kunne derfor heller ikke udbetales udbytte til kapital-ejerne før selskabets kapital var på minimum 50.000 danske kroner, jævnfør Selskabslovens § 357 b, stk. 2.⁴⁷

2.4.6 Regnskabsmæssige forhold

Et iværksætterselskab skal overholde både Bogføringsloven, hvad angår bogføring i selve selskabet samt Årsregnskabsloven, hvad angår årsrapportens aflæggelse, indsendelse, og reglerne herom. Årsrapport revideres af en revisor, som udgangspunkt, ment på den måde at visse virksomheder og

⁴³ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 59

⁴⁴ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 98

⁴⁵ Munck, & Hedegaard Kristensen, 2014, Selskabsformerne, s. 247

⁴⁶ Munck, & Hedegaard Kristensen, 2014, Selskabsformerne, s. 247

⁴⁷ Michael, Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 44 og Munck, & Hedegaard Kristensen, 2014, Selskabsformerne, s. 247

selskaber godt kan fravælge revisionen, og i stedet få en udvidet gennemgang eller en assistance af årsrapporten. Dette afhænger af, hvilken regnskabsklasse selskabet er i, og dermed også deres balance, nettoomsætning, samt antal ansatte i selskabet. Fravalget eller tilvalget af de forskellige revisionstyper vælges ud for fremtiden. Dermed sagt at det blive valgt fra år til år, med udgangspunkt i det kommende regnskabsår. Første gang valget af revision, udvidet gennemgang eller assistance, skal ske i stiftelsesdokumentet, hvor det herefter vil blive vedtaget på generalforsamlingen år for år.⁴⁸

2.4.7 Skattemæssige forhold

Et iværksætterselskab bliver beskattet med 22 % i selskabsskat, ligesom andre kapitalselskaber gør. De 22 % bliver trukket af selskabets nettoindkomst.

I det der ikke kan udbetales udbytte til ejerne i et iværksætterselskab, ud fra selskabets årlige resultat, vil der ikke blive gået i dybden omkring udlodning af udbytte. Til gengæld kan der udbetales vederlag fra selskabet til ejerne af iværksætterselskabet. Et sådan vederlag vil for modtageren ske en personbeskatning. Dertil vil der ske fradrag i selskabet, hvis lønnen er af rimelig størrelse.⁴⁹

2.4.8 Afståelse og ophør

Afståelse og ophør vil overordnet bliver gennemgået, idet omfanget af både afståelse og ophør tager tid og masser af ressourcer, alt afhængig af hvad der bliver valgt af metode at gøre det på, skal der være en handlingsplan.

Ved afståelse af et iværksætterselskab er der fire måder at gøre det på; virksomhedssalg, salg af aktierne/anparterne, fusion, spaltning.

Ved et virksomhedssalg menes der at hele eller noget af iværksætterselskabet bliver solgt til en anden person/selskab, som så bliver den nye ejer af selskabet. Dette kan både gøres skattepligtigt men også skattefrit. Udgangspunktet er, at det udløser skat i selskabet, hvad angår avancen samt genvunden afskrivninger. Det udløser ikke skat hos ejerne der vil sælge. Det kan også være skattefrit. I det tilfælde skal betingelserne i Fusionskattelovens § 15 c-d være opfyldt. En vigtigt ting i denne skattefrie proces er, at vederlaget fra køber til sælger skal være gennem aktier eller anparter, som er udstedt af køberen.⁵⁰

⁴⁸ Werlauff, 2018, Valg af virksomhedsform, s. 65

⁴⁹ Werlauff, 2018, Valg af virksomhedsform, s. 66

⁵⁰ Werlauff, 2018, Valg af virksomhedsform, s. 70

Hvis ejeren derimod sælger sine aktier/anparter i selskabet, kan dette også udløse både skattepligt for aktiesælgeren, og skattefritagelse, hvis der foreligger en aktieombytning. Skattepligten gælder som sagt kun for sælgeren af aktierne. Skattefritagelsen ved aktieombytning kan opnås, hvis det er i overensstemmelse med Aktieavancebeskatningslovens § 36.

Ønskes afståelsen at foregå gennem en fusion, kan dette også gøres både skattepligtigt og skattefrit. Skattepligtigt for selskabet idet det er selskabet der ophører og skal ophørsbeskattes, og for ejeren som har afstået sine aktier/anparter i selskabet. Den skattefrie fusion kan opnås hvis betingelserne i Fusionsskatteovens kapital 1 er opfyldt.⁵¹

Den sidste mulighed i afståelse er spaltning. En spaltning kan gøres på to måder, gennem grenspaltning, hvor noget af selskabet spaltes, eller ved at det er hele selskabet som spaltes. Også her er der mulighed for skattepligt og skattefritagelse gennem en spaltning. Udgangspunktet er, at det udløser skat både for selskabet og for ejerne. Ved skattefritagelsen skal betingelserne i Fusionsskatteovens §§ 15 a-b være opfyldt.⁵²

Når det gælder ophør af et iværksætterselskab, kan dette også gøres på flere forskellige måder, som kan deles i to kategorier; frivilligt ophør og tvangsmæssigt ophør. Også her kan der inddeles i yderligere. Under frivilligt ophør inddeles der i, frivillig likvidation og betalingserklæring. Hvis det derimod er et tvangsmæssigt ophør, er det med Erhvervsstyrelsens anmodning herom.

Frivilligt likvidation betyder, at selskabets ejere frivilligt ønsker at selskabet ikke skal eksistere længere.⁵³ En frivillig likvidation skal besluttes på en generalforsamling. Når beslutningen omkring likvidationen er taget, skal det udvælges en eller flere likvidatorer, som tager sig af selskabets likvidation. Derudover skal der en opfordring ud til alle kreditorerne, så de kan gøre krav på deres.⁵⁴

Når det gælder ophør ved en betalingserklæring, er det en mere forenklet måde at likvidere virksomheden på, end ved en anden form for ophør. Når der i selskabet er blevet besluttet, at det skal ophører, og det er ved denne metode, så skal alt forfalden samt uforfalden gæld være betalt, og dermed sendt en erklæring ind til Erhvervsstyrelsen, som herefter, hvis alle betingelser er opfyldt, vil slette selskabet i sit registre, jævnfør Selskabslovens § 216.⁵⁵

Hvis det er et tvangsmæssigt ophør, kommer anmodningen fra Erhvervsstyrelsen. Anmodningen kan enten komme af, at selskabet har undladt at indsende deres årsrapport, selskabet ikke opfylder

⁵¹ Werlauff, 2018, Valg af virksomhedsform, s. 70

⁵² Werlauff, 2018, Valg af virksomhedsform, s. 70

⁵³ Erhvervsstyrelsen, Likvidation

⁵⁴ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 238-240

⁵⁵ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 242

de krav der er stillet til ledelsen eller hjemsted, at selskabet ikke kan kontaktes på hjemstedsadressen, som er anmeldt til Erhvervsstyrelsen, med mere, jævnfør Selskabslovens § 225. Ved en sådan situation, hvor det er Erhvervsstyrelsen der har anmodet om en tvangsopløsning, bliver sagen sendt i Skifteretten, hvor det her vil blive afgjort, hvad der skal ske, jævnfør Selskabslovens § 226. Når stifteretten har taget stilling til, hvad der skal ske, som i de fleste tilfælde vil være tvangsmæssigt ophør, vil Erhvervsstyrelsen få besked så selskabet kan blive slettet i deres it-system, jævnfør Selskabslovens § 227.

2.5 Den norske reformændring d. 1. januar 2012

Norges statsborgere havde en tendens til at stifte et engelsk selskab, også her det engelske Ltd.-selskab i stedet for en norsk selskabsform. Det gjorde nordmændene, grundet afgørelserne Centros (C-212/97) og Inspire Art (C-167/01), fordi det blev slået fast, at en statsborger i et EU/EØS-land kunne stifte et hvilket som helst selskab inden for EU/EØS i deres eget hjemland. Det gjorde derfor, at der kom flere Ltd.-selskaber i Norge grundet den eftertragtede lille kapital på bare 1 engelsk pund. Norge valgte derfor at lave en reformændring, med inspiration fra Tyskland, dog ikke helt på samme måde. Der blev derfor fra d. 1. januar 2012 vedtaget, at kapitalkravet for at stifte et aksjeselskab skulle sænkes fra 100.000 norske kroner til 30.000 norske kroner. Dette gjorde de for at komme de engelske Ltd.-selskaber til livs så flere nordmænd skulle vælge en norsk selskabsform og ikke en europæisk selskabsform.⁵⁶ De gjorde derfor ikke helt ligesom Tyskland ved at lave en variation af deres aksjeselskaber, men sænkede blot kapitalkravet. Dette gjorde også, at der ikke skulle en større lovændring til, som i Tyskland, ved at lave en variation, idet nordmændene kun sænkede deres kapitalkrav. Et aksjeselskab, er den norske udgave af de danske anpartsselskaber.

I de nedenstående afsnit vil der overordnet blive beskrevet, hvordan stiftelsen, ledelsen, ophør, med mere ser ud i et aksjeselskab i Norge. Der vil derfor ikke blive gået i større detaljer i de forskellige emner.

2.5.1 Stiftelse

For at oprette et aksjeselskab skal der først og fremmest tegnes et stiftelsesdokument, jævnfør Aksjelovens § 2-1. Derudover står der også i samme lov, at stiftelsesdokumentet skal indeholde

⁵⁶ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 32-33

selskabets vedtægter, navn, adresse, hvis der er særlige rettigheder i forbindelse med stiftelsen, med mere.⁵⁷ Når stiftelsesdokumentet er underskrevet og selskabskapitalen er blevet indbetalt, skal selskabet registreres i Foretagsregisteret, som er den norske Erhvervsstyrelse. Underskriften på stiftelsesdokumenterne skal indsendes indenfor tre måneder, jævnfør Aksjelovens § 2-18, stk. 1. Inden selskabet meldes til Foretagsregisteret skal selskabet have indbetalt hele kapitalkravet, jævnfør Aksjelovens § 2-18, stk. 2. Hvis ikke både indbetalingen og registreringen inden for 3 måneder er opfyldt, kan selskabet ikke stiftes, jævnfør Aksjelovens § 2-18, stk. 3.

2.5.2 Lovregulering

Et aksjeselskab er reguleret gennem den norske Aksjelov. Dertil skal aksjeselskaber også overholde Regnskapsloven når det gælder at indsende regnskaber med mere, jævnfør Regnskapslovens § 1-2.

2.5.3 Indskydelse og hæftelsen udadtil

Selskabets mindste kapital skal være på 30.000 norske kroner. Kapitalen bliver fordelt ud på ejerne af selskabet og skal være på lige store beløb, jævnfør Aksjelovens § 3-1, stk. 2. Dermed bliver aktierne i selskabet også fordelt ud i lige store dele til alle ejerne.

Ejerne af et aksjeselskab hæfter ikke personligt for selskabets gæld eller forpligtelser, jævnfør Aksjelovens § 1-1, stk. 2. Derudover hæfter ejerne heller ikke for overfor kreditorerne i selskabet, jævnfør Aksjelovens § 1-2, stk. 1.

Ejerne skal være skrevet ind i selskabets ejerbog, og hvad de har af aktier i selskabet. En ny ejer af selskabet har derfor ikke rettigheder i selskabet før det er ført ind i ejerbogen. Ejerbogen er frit tilgængelig for alle at se.⁵⁸

2.5.4 Ledelsesstrukturen

Selskabet kan bestå af en eller flere personer som styre selskabet, dermed sagt selskabets ledelse, jævnfør Aksjelovens § 6-1, stk. 1. Selskabet vælger selv sin leder, hvis denne ikke er valgt på generalforsamlingen, jævnfør Aksjelovens § 6-1, stk. 2. Selskabet kan vælge om det vil have en eller flere daglige ledere, hertil skal det blot begrundes, hvorfor der er flere daglige ledere end blot en, jævnfør Aksjelovens § 6-2, stk. 1.

⁵⁷ Aksjelovens § 2-1, stk. 2.

⁵⁸ Store Norske Leksikon, 2020, Aksjeselskab

2.5.5 Penge ud og udbytte

Udlodningen af udbytte skal ske efter Aksjelovens bestemmelser.⁵⁹ Før et udbytte kan udbetales, skal der komme et forslag til udbyttes størrelse. Generalforsamlingen kan derfor ikke foreslå et højere udbytte end det der er foreslået, jævnfør Aksjelovens § 8-2, stk. 1. Udbyttet bliver udbetalt til de ejere som er i selskabet på det tidspunkt, hvor beslutningen blev taget på generalforsamlingen, jævnfør Aksjelovens § 8-3, stk. 1. Udbetalingen af udbytte sker 6 måneder efter, beslutningen er truffet ved generalforsamlingen, jævnfør Aksjelovens § 8-3, stk. 3.

Der kan dog også udbetales et ekstraordinært udbytte på baggrund af en mellembalance i selskabet, ud fra reglerne om Årsregnskab. Det ekstra ordinære udbytte skal godkendes på generalforsamlingen, jævnfør Aksjelovens § 8-2 a., stk. 1.

2.5.6 Regnskabsmæssige forhold

Et aksjeselskab kan vælge at have en eller flere revisorer til at revidere selskabets årsrapport, jævnfør Aksjelovens § 7-1, stk. 1. Hvis selskabet har drifts omsætning på mindre end 6 millioner norske kroner, selskabets balancesum er på mindre end 23 millioner norske kroner og at det gennemsnitlige antal af ansatte ikke overstiger ti årsværk, kan der på generalforsamlingen vedtages af selskabets årsrapport ikke skal revideres af en revisor, jævnfør Aksjelovens §7-6, stk. 1.⁶⁰ Det er ledelsens ansvar, at der hvert afsluttet regnskabsår bliver fremlagt og fremsendt, et årsregnskab og en årsberetning med videre, jævnfør Regnskapslovens § 3-1.

2.5.7 Skattemæssige forhold

Aksjeselskaber er forpligtet til at betale skat til Norge, jævnfør Skattelovens § 2-2, stk. 1. I Norge bliver selskaber beskattet med 22 %. Skatten bliver opdelt i to lige store rater som inden for de første 6 måneder efter det endte regnskabsår, skal betales.⁶¹

Ejerne af et aksjeselskab bliver beskattet med 22 % af det modtagende udbytte. Her gælder det for alle former for udbytte som indebære, at der har været en overførsel af aktie fra et aksjeselskab til ejeren.⁶²

⁵⁹ Store Norske Leksikon, 2020, Aksjeselskab

⁶⁰ Store Norske Leksikon, 2020, Aksjeselskab

⁶¹ Store Norske Leksikon, 2020, Aksjeselskab

⁶² Store Norske Leksikon, 2020, Aksjeselskab

2.5.8 Afståelse og ophør

Afståelse kan ske ved at en ejer sælger sine aktier til en ny person, som så vil blive den nye ejer af aktierne. Før den nye ejer har rettighed over selskabet, skal det føres ind i ejerbogen, og også indgive dagen for, hvornår den nye ejers tiltræden gælder fra, jævnfør Aksjelovens § 4-7, stk. 1. Det er erhververen af aktierne som skal gøre krav på sine aktier og dermed at personen har erhvervet sig aktier i selskabet, jævnfør Aksjelovens § 4-12.

Ophør af et aksjeselskab kan gøres ved en opløsning. Her vil det være generalforsamlingen der har taget beslutningen herom. Dog kan det også besluttes gennem den norske Tingsret eller ved dom, at selskabet skal opløses. Når beslutningen herom er truffet, skal der vælges en likvidator. Opløsningen kan også ske gennem en fusion, hvor selskabet bliver slået sammen med et eller flere selskaber, til et selskab. Det kan også gøres ved en fission, nærmere kendt som den danske spaltning, hvor selskabet deles med et eller flere andre selskaber. I begge af disse to tilfælde, fusion og spaltning, får ejerne af aktierne i det førhen eksisterende selskab, et vederlag for de aktier ejerne havde.⁶³

2.6 Den svenske reformændring d. 1. april 2010

I Sverige var der ikke et stort pres fra de udenlandske filialer, dog ville de gerne undgå en mulig stigning af de udenlandske selskaber i deres land. Sverige lavede derfor en reformændring som galte fra d. 1. april 2010. I denne reformændring blev kapitalkravet sænket fra 100.000 svenske kroner til 50.000 svenske kroner for at stifte et privat aktiebolag, som er tilsvarende det danske anpartselskab. En af årsagerne for reformændringen i Sverige var også, at de visse følge med den europæiske udvikling, hvor kapitalkravet blev sænket i de nærliggende lande, samt indførelsen af Unternehmersgesellschaft i Tyskland. Yderligere var det også som nævnt i starten en måde på, ikke at få for mange af de udenlandske filialer ind i landet, idet de udenlandske filialer allerede på det tidspunkt ikke var af stor omfatning i Sverige.⁶⁴

I nedenstående afsnit vil der ikke bliver gået i dybden eller i detaljer i de forskellige emner. Det vil derfor blive en overordnet beskrivelse af hvordan stiftelsen, lovreguleringen, indskydelsen og hæftelsen med videre er i et aktiebolag.

⁶³ Store Norske Leksikon, 2020, Aksjeselskab

⁶⁴ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber s. 33-34 og Michael Lilja, U.2013 B.141, Iværksætterselskaber - nøglen til en konkurrencedygtig dansk selskabsret?

2.6.1 Stiftelse

Et aktiebolag kan stiftes af både en eller flere ejere. Når aktiebolaget skal registres skal det gøres ved det svenske selskabsregistreringskontor, Bolagsverket. Inden tilmelding skal der ligge et forslag til selskabets vedtægter som skal fremgå i stiftelsesdokumentet. Derudover skal det også stå, hvor hovedsædet er. Når selskabet er registeret korrekt, får det et organisationsnummer, også kaldet CVR-nummer i Danmark.⁶⁵

2.6.2 Lovregulering

Et aktiebolag bliver reguleret gennem Aktiebolagslag. Dertil skal aktiebolaget også udarbejde en årsrapport, samt dertilhørende balancer og så videre, som reguleres gennem den svenske lovsamling Årsredovisningslag.

2.6.3 Indskydelse og hæftelsen udadtil

Indskydelsen af kapitalen kan enten være ved kontantindskud eller det kan være med en ejendom. Hvad enten det er kontantindskud eller en ejendom, skal indskydelsen være på mindst 50.000 svenske kroner.⁶⁶ Ejerne af selskabet hæfter ikke for selskabets gæld eller forpligtelser, dermed hæfter ejerne ikke personligt, men begrænset.⁶⁷

2.6.4 Ledelsesstrukturen

Et aktiebolag skal have en bestyrelse. Heri skal der være mindst en person og gerne flere end det. Hvis der blot er færre end tre medlemmer af bestyrelsen skal der være mindst en suppleant. Personerne som sidder i bestyrelsen, kan hæfte personligt, hvis ikke de overholder deres opgaver.⁶⁸

2.6.5 Penge ud og udbytte

Udlodningen af udbytte bliver vedtaget på generalforsamlingen, jævnfør Aktiebolagslag kap. 18, § 1. Udlodningen sker først og fremmest gennem et forslag som er kommet inden generalforsamlingen finder sted. På generalforsamlingen er der dog mulighed for at udlodde mere end det, forslaget

⁶⁵ Versamt.se, 2019, Starta företag

⁶⁶ Skatteverket, Aktiebolag

⁶⁷ Versamt.se, 2019, Starta företag

⁶⁸ Versamt.se, 2019, Starta företag

byder på, jævnfør Aktiebolagslag kap 18, § 1. Det kan dog kun gøres, hvis der er en forpligtelse herom i selskabets vedtægter eller hvis vedtagelsen af udbyttet bliver gjort ud fra en anmodning fra et mindretal, jævnfør Aktiebolagslag kap 18, § 1, stk. 2.

2.6.6 Regnskabsmæssige forhold

For et hvilket som helst aktiebolag skal der indsendes en årsrapport for selskabet, jævnfør Årsredovisningslag kap 1, § 3, stk. 1. Årsrapporten skal sendes ind til det svenske selskabsregistreringskontor, Bolagsverket. Det er ledelsen i aktiebolaget som er ansvarlig for årsrapport med mere. Et aktiebolag kan dog at fravælge revisionen i selskabet.⁶⁹

2.6.7 Skattemæssige forhold

De skattemæssige forhold for et aktiebolag, er blevet ændret fra d. 1. januar 2019. På nuværende tidspunkt og indtil d. 1. januar 2021 bliver aktiebolag beskattet med 21,4 % af selskabets resultat, hvorimod efter d. 1. januar 2021 vil skatten blive nedsat til 20,6 %.⁷⁰ Ejere i et aktiebolag vil blive beskattet af deres betalte løn og deres eventuelle udbytte fra selskabet.⁷¹

2.6.8 Afståelse og ophør

Afståelse og ophør kan ske på flere måder når det gælder et aktiebolag. Selskabet kan lukke og dermed likvideres, aktierne kan sælges, selskabet kan gå i arv, og dermed lave et generationsskifte, og til sidst kan det være nødvendigt at lade selskabet gå konkurs. Det er derfor vigtigt uanset hvilken mulighed der benyttes, at regnskabet bliver afsluttet korrekt. Regnskabet skal også afsluttes selvom det er midt i et regnskabsår. Derfor kan et regnskabsår derfor godt være kortere end de normale 12 måneder.⁷²

⁶⁹ Versamt.se, 2019, Starta företag

⁷⁰ Skatteverket, Aktiebolag

⁷¹ Versamt.se, 2019, Starta företag

⁷² Versamt.se, 2019, Avveckla aktiebolag

Kapitel 3 - Komparativ analyse landende imellem

3.1 Indledning

Undringen for analysen er, hvorfor Danmark ikke har opstillet et værn mod misbrug og dermed også undringen om, hvad der bliver gjort i andre lande i Europa og Skandinavien. Derfor vil analysen sammenligne landende, Tyskland, Danmark, Norge og Sverige, ved brug af Länderbericht-metoden, for at finde den sammenlignelighed der kunne være landende imellem.

Igennem analysen vil der blive taget forskellige emner op, som her vil blive analyseret. Den komparative analyse vil derfor tage udgangspunkt i de sammenligningspunkter de ovenstående lande kan have, samt hvilke punkter landende ikke kan sammenlignes.

3.2 Generelle forskelle på lavkapitalselskaberne

I det forrige kapitel blev der beskrevet omkring de forskellige lavkapitalselskaber i landende Tyskland, Danmark, Norge og Sverige. I dette afsnit vil der være en analyse af, hvad forskellene er på det forskellige lavkapitalselskaber. Dertil er der lavet en tabel med en opsummering ud fra det skrevne i afsnittene forinden.

	Tyskland	Danmark	Norge	Sverige
<i>Stiftere</i>	En eller flere	En eller flere	En eller flere	En eller flere
<i>Indskydelse</i>	1 EURO	1 dansk krone	30.000 norske krone	50.000 svenske kroner
<i>Hæftelse</i>	Begrænset hæftelse	Begrænset hæftelse	Begrænset hæftelse	Begrænset hæftelse
<i>Lovregulering</i>	GmbH-gesetz § 5 a	Selskabsloven §§ 357 a-d	Aksjeloven	Aktiebolagslag
<i>Skatteforhold</i>	30-33 %	22 %	21,4 % / 20,6 %	22 %
<i>Udbytte</i>	Ja	Nej	Ja	Ja

Tabel 1: Egen tilblivelse

Tabellen viser hovedtrækkene i lavkapitalselskaberne, og giver dermed også et overblik over forholdene i de fire lande. Her ses, at der i alle lavkapitalselskaberne kan være mere end en stifter og at de alle har begrænset hæftelse udadtil. Dertil har de naturligvis hver deres forskellige lovregulering, grundet de forskellige lande. Derudover ses forskellen på, hvad det kræves for at stifte et

selskab hvad angår indskydelsen. I både Tyskland og Danmark koster det kun fra henholdsvis 1 EURO og 1 dansk krone at stifte et Unternehmensgesellschaft og et iværksætterselskab. I Norge koster det 30.000 norske kroner at stifte deres aksjeselskab og 30.000 svenske kroner at stifte et det svenske aktiebolag. Grunden til den store adspredelse i, hvad det koster at stifte de forskellige lavkapitalselskaber er grundet de forskellige selskabsformer der tilbydes i de fire lande. Hverken Norge eller Sverige har samme selskabsform som Danmark og Tyskland, hvad angår de helt billige lavkapitalselskaber. Dertil kommer der forskellen i, hvor meget de forskellige lande giver i selskabsskat. Dog ligger de alle fire lande på et nogenlunde samme niveau, hvortil det kun er Tyskland som stikker mest ud med sine mellem 30-33 % i selskabsskat. Det land med lavest selskabsskat er Sverige, både med deres nuværende selskabsskat, men også med den skat som selskaberne i Sverige på sigt kommer til at skulle betale. Den sidste store forskel gælder udbytte. Tyskland, Norge og Sverige kan alle udlodde udbytte når det gælder deres lavkapitalselskab, hvorimod dette ikke er var mulighed i Danmark. I de danske iværksætterselskaber var der ikke mulighed for at lodde udbytte ud til selskabets ejere, hvor dette er tilfældet for de andre tre lande.

Der er derfor ikke de helt store forskelle på lavkapitalselskaberne i de fire lande, men dog få. Det har ikke altid været sådan. Grunden til at selskabsformen Unternehmensgesellschaft kom til i Tyskland var dommene Centros, Überseering og Inspire Art. Tyskland synes at have et problem med de udenlandske selskaber. Der var for mange tyske statsborgere som valgte en udenlandske selskabsform. Tyskland ønskede derfor at statsborgerne i stedet skule vælge en tysk selskabsform. D. 1. november 2008 kom lovændringen omhandlende lavkapitalselskaberne til, og dermed opstod Unternehmensgesellschaft-selskaberne også.

De engelske Ltd.-selskaber var også mere til stede i Norge end deres egne selskabsformer var. Norge lavede derfor også en reformændring, dog ikke lige så omfattende som Tyskland. Norge valgte derimod blot at sænke deres kapitalkrav til deres aksjeselskaber, fra 100.000 norske kroner til 30.000 norske kroner, for at komme de engelske selskaber til livs.

I Sverige var de som sådan ikke udfordret med de udenlandske selskabsformer, og heller ikke de udenlandske filialer, men for at forhindre en mulig stigning af disse, lavede de også en reformændring. Denne reformændring gik også ud på, ligesom i Norge, at sænke deres kapitalkrav. Kapitalkravet blev derfor sænket fra 100.000 svenske kroner til 50.000 svenske kroner.

Danmark derimod havde en udfordring med de såkaldt S.m.b.a.-selskaber. S.m.b.a.-selskaberne kunne stiftes i Danmark indtil 2013/2014, hvor iværksætterselskaberne kom og tog over.⁷³

⁷³ Werlauff, 2016, Selskabsret, s. 113

Afskaffelsen af S.m.b.a.-selskaberne kom til, fordi der var en større tendens til at selskaberne enten gik konkurs eller blev tvangsopløst. Der blev derfor fundet en anden måde, hvor på specielt iværksættere kunne vælge en anden selskabsform end S.m.b.a. selskabsformen.⁷⁴ Danmark ønskede en anden måde at lave et lavkapitalselskab som ikke havde tendens til tvangsopløsning eller konkurs og kiggede derfor på nabolandene. Danmark ville have noget tilsvarende Tyskland og deres Unternehmersgesellschaft og dertil kom iværksætterselskaberne til d. 1. januar 2014.

Der var derfor to af de fire lande som i sin tid valgte at implementere en helt ny selskabsform, gennem en variation af deres allerede eksisterende selskabsformer. Hvor de andre 2 lande blot valgte at sænke deres kapitalkrav til deres selskabsformer. Nedenfor vil udviklingen af de forskellige selskabsformer beskrives.

3.3 Udviklingen af lavkapitalselskaberne

Siden landene har ændret deres reformer, har der været en fin udviklingen af stiftelsen af de forskellige lavkapitalselskaber. Nedenunder vil der komme nogle tabeller som viser udviklingen af lavkapitalselskaberne i de fire lande. Til sidst vil der være en opsamling på udviklingen.

3.3.1 Tysklands udvikling af Unternehmersgesellschaft

I Tyskland har udviklingen af Unternehmersgesellschaft været positivt. Siden selskabsformen kom til i 2008, var der på et år kommet 19.563 selskaber til med selskabsformen Unternehmersgesellschaft.

År	2009	2010	2012	2013	2014	2018
Antal	19.563	41.014	76.377	91.104	103.686	141.553

Tabel 2: Egen tilvirkning⁷⁵

Tabellen ovenover tager kun udgangspunkt i Unternehmersgesellschaft der er etableret i Tyskland. Der er derfor ikke taget hensyn til selskaber som enten har begået konkurs, er tvangsopløst eller andet, i samme periode som tabellen strækker sig over og derfor blot selskaber der er etableret i Tyskland, på daværende tidspunkt.⁷⁶ Ud fra tabellen kan der ses at der er kommet flere og flere selskaber til. Allerede i 2010, altså 2 år efter selskabsformen kom til, var der en fordobling af antallet af Unternehmersgesellschaft i Tyskland. Derudover kan der ses at der er kommet 120.000 selskaber mere

⁷⁴ Neville, & Engsig Sørensen, 2013, Selskaber - aktuelle emner, s. 43

⁷⁵ Friedrich-Schiller-Universität Jena, 2018, Forschungsprojekt Unternehmersgesellschaft

⁷⁶ Friedrich-Schiller-Universität Jena, 2018, Forschungsprojekt Unternehmersgesellschaft

til fra 2009 til 2018. I år 2018 var der 141.553 Unternehmensgesellschaft registeret i Tyskland. Det kan derfor ses at den tyske selskabsform har haft en positiv virkning, på den måde at tyskerne har taget selskabsformen til sig, og derfor har stiftet flere virksomheder i Tyskland.

3.3.2 Danmarks udvikling af iværksætterselskaber

Siden 2014 hvor det blev muligt at stifte et iværksætterselskab for blot 1 dansk krone, var der mange der havde stiftet selskabsformen. I tabellen nedenfor kan udviklingen af nystiftede iværksætterselskaber fra år til år ses.

År	2014	2015	2016	2017	2018
Antal	6.311	9.682	12.058	13.826	3.113 ⁷⁷

Tabel 3: Egen tilblivelse⁷⁸

Ud fra tabellen kan der ses det antal af stiftede selskaber der har været i løbet af de pågældende år. I år 2014, blev der stiftet 6.311 iværksætterselskaber. Ud fra det tal ses der, at allerede det første år, hvor det var muligt at stifte selskabsformen, var mange som valgte at benytte sig af selskabsformen. Året efter var der 9.682 nystiftet iværksætterselskaber, hvilket er en stigning på 3.371 nye iværksætterselskaber der kom til i 2015. Fra 2014 til 2017 var der derfor en procentvis stigning på 120 %.⁷⁹ I hele perioden fra år 2014 til 2017 blev der stiftet 41.877 iværksætterselskaber i alt og i 2018 lige inden selskabsformen blev afskaffet var der cirka 45.000 iværksætterselskaber.⁸⁰ Nedenunder ses en akkumuleret tabel af alle stiftede iværksætterselskaber år for år.

År	2014	2015	2016	2017	2018
Antal	6.311	15.993	28.051	41.877	45000 ⁸¹

Tabel 4: Egen udvikling⁸²

Udviklingen af iværksætterselskaberne kan derfor ud fra disse to tabeller ovenover godt siges, at det at indfører selskabsformen har været positivt. Flere har valgt denne selskabsform og dermed har benyttet sig af de fordele den har bragt med sig.

⁷⁷ Beregnet ud fra kilde: Erhvervsministeriet, 2019, Iværksætterselskaber afskaffes og kapitalkrav for anpartsselskaber nedsættes

⁷⁸ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 13

⁷⁹ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 12

⁸⁰ Erhvervsministeriet, 2019, Iværksætterselskaber afskaffes og kapitalkrav for anpartsselskaber nedsættes

⁸¹ Erhvervsministeriet, 2019, Iværksætterselskaber afskaffes og kapitalkrav for anpartsselskaber nedsættes

⁸² Med inspiration fra Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber.

3.3.3 Norges udvikling af aksjeselskaberne

Siden den nye reformændring kom til i Norge i år 2012, har der været en fin udviklingen af deres aksjeselskaber. Der blev registeret 26.755 nye aksjeselskaber inden for de første år med det nye kapitalkrav⁸³. Det var 9.376 flere aksjeselskaber der kom til end året før, hvor der var 17.379 nystiftede aksjeselskaber. Det kan derfor siges at ændre kapitalkravet fra 100.000 norske kroner til 30.000 norske kroner har givet pote, idet der kom over 9.000 flere selskaber til. Det kan dog ikke vides, hvor mange der ville have kommet, hvis ikke Norge havde sænket kapitalkravet. Udviklingen fra 2011 til 2018 kan ses i tabellen nedenfor.

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antal	17.379	26.755	25.322	26.921	28.326	31.257	32.387	29.851 ⁸⁴

Tabel 5: Egen tilvirkning.⁸⁵

Siden 2012 har det gået både op og ned i antallet af nystiftede aksjeselskaber, hvortil det først var i 2015 at der igen kom et større ryk i antallet af nystiftede aksjeselskaber. Siden år 2015 er det antal af nystiftede aksjeselskaber steget, dog ikke lige så markant som det gjorde efter reformændringen i 2011, men dog en lille stigning.

Norge havde et mindre problem med hensyn til de udenlandske selskaber, hvilket var grunden til reformændringen. Meningen med reformændringen var, som skrevet tidligere, at de norske statsborgere skulle vælge en norsk selskabsform og ikke en udenlandsk selskabsform. Der blev derfor registeret halvt så mange udenlandske selskaber i Norge i år 2012, end der var registeret i år 2011.⁸⁶ Reformændringen havde derfor afhjulpet Norges problem med de udenlandske selskaber, hvilket også blev konkluderet ud fra en pressemeddelelse fra det norske Foretaksregister d. 12. juli 2012. Heri stod der, at sænkningen af kapitalkravet havde afhjulpet på problemet med de udenlandske filialer og at statsborgerne i Norge i stedet valgte en norsk selskabsform.⁸⁷ Derudover skønnes det også at udviklingen af aksjeselskaberne i Norge skyldes muligheden for at fravælge revisionen i selskaberne.⁸⁸

⁸³ Statistisk Sentralbyrå, Etablerer i næringslivet: 08194: Etablere av aksjeselskab (AS) og allment aksjeselskab (ASA), etter kjønn, alder, organisasjonsform, utdanningsnivå og antall ansatte 2004-2018

⁸⁴ Foreløbigt tal fra Statistisk Sentralbyrå, Etablerer i næringslivet: 08194: Etablere av aksjeselskab (AS) og allment aksjeselskab (ASA), etter kjønn, alder, organisasjonsform, utdanningsnivå og antall ansatte 2004-2018

⁸⁵ Statistisk Sentralbyrå, Etablerer i næringslivet: 08194: Etablere av aksjeselskab (AS) og allment aksjeselskab (ASA), etter kjønn, alder, organisasjonsform, utdanningsnivå og antall ansatte 2004-2018

⁸⁶ Regnskap Norge, 2013, Stor økning i nye aksjeselskap - mange velger bort revisjon

⁸⁷ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 32

⁸⁸ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 33

3.3.4 Sveriges udvikling af aktiebolag

Sveriges reformændring kom som sagt til i år 2010, og siden da har antallet af nystartet aktiebolag steget med næsten 60 % i forhold til de almindelige bolag i Sverige. Dermed gør stigningen af de 60 %, samt sænkningen af kapitalkravet, at selskaber med begrænset hæftelse er den mest populære selskabsform i Sverige.⁸⁹

Nedenfor i tabellen ses udviklingen af aktiebolag siden 2010

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
An-tal	371.125	401.001	425.983	449.581	475.120	502.922	534.456	564.017	590.571

Tabel 5: Egen tilvirkning⁹⁰

Ud fra tabellen kan der ses, at der cirka er kommet 30.000 flere aktiebolag til om året fra 2010 til 2018. Derudover er der kommet 189.446 flere aktiebolag til på bare 8 år, og derfor også siden kapitalkravet blev sænket. Der har derfor siden reformændringen været en positiv stigning alt i alt, både idet at det cirka er kommet 30.000 flere selskaber til om året, hvor det kun har været aktiebolag og dermed også 189.446 flere selskaber til på bare 8 år.

Det betyder også, at dem der investere i et aktiebolag er personer som er meget passioneret omkring deres selskab. Dette gør også, at flere selskaber har en større tendens til at leve i mange år, og dermed ikke går konkurs efter et lille antal år i drift. Derudover gør det også, at Sverige garantere flere jobs gennem selskaberne, samt større økonomi og dermed også bedre muligheder for en god velfærd i Sverige.⁹¹

3.3.5 Sammenligningen af selskabsudviklingen landende imellem

Idet Tysklands Unternehmersgesellschaft kom til i 2009 og Danmarks iværksætterselskab først kom i 2014, har Tyskland haft lidt flere år til at stifte flere selskaber end Danmark har, med denne type selskabsform. Sammenligningen kan derfor være lidt svær. Med det taget i betragtning har der i begge lande været en positiv og opadgående stigning for begge selskabsformer. Tyskland har haft flere tilkommende selskaber, fuld forståeligt grundet det større indbygger tal, samt større land end Danmark er. Danmark derimod er et lille land, med også færre indbygger end Tyskland og dermed ikke lige så mange personer til at stifte et selskab. Derfor har Tyskland haft en større positiv

⁸⁹ Visma, 2019, Regeländring gav kraftig ökning av aktiebolag

⁹⁰ Visma, 2019, Regeländring gav kraftig ökning av aktiebolag

⁹¹ Visma, 2019, Regeländring gav kraftig ökning av aktiebolag

udvikling end Danmark har haft, de to lande taget i betragtning. Med det taget i betragtning har begge lande haft en positiv stigning af hver deres lavkapitalselskab.

Norge og Sverige ikke har udviklet samme selskabsform som Tyskland og Danmark, men derimod har nedsat kapitalkravet i begge lande, som også har været positivt for erhvervslivet i både Sverige og i Norge. Begge lande har oplevet en positiv udvikling af selskabsformerne. I Norge var udviklingen af deres aksjeselskab positivt med en fremgang på lidt over 9.000 nystiftede aksjeselskaber i det første år kapitalkravet blev sænket til 30.000 norske kroner. Siden da har der været en del svingninger i antallet af nystiftede selskaber, men dog ikke noget af større betydning. I Sverige har de haft en stigning på cirka 30.000 nye selskaber hvert år, efter sænkningen af kapitalkravet. Derudover er aktiebolag også den mest populære selskabsform i Sverige og den selskabsform der er flest af.

3.4 Den bundne reserve

Afsnittet omhandlende den bundne reserve tager udelukkende udgangspunkt i, at selskabet ikke har nået niveauet for at kunne omregistrere sig til et anpartsselskab, dette gælder også den tyske udgave af anpartsselskaber samt den tyske udgave af iværksætterselskaberne.

I Tyskland skal et *Unternehmensgesellschaft* hensætte mindst 25 % af selskabets resultat til en bunden reserve, for at ”spare op” af selskabskapitalen til at blive et GmbH. Herefter kan det tyske *Unternehmensgesellschaft* bestemme på generalforsamling, om det skal lade sig omregistrere når kapitalkravet er opnået, eller om det fortsat skal forblive et *Unternehmensgesellschaft*. Det samme gjorde sig gældende for de danske iværksætterselskaber. Der var dog den forskel af de danske iværksætterselskaber ikke kunne udlodde udbytte efter hensættelsen til den bundne reserve. Det er nemlig muligt for de tyske *Unternehmensgesellschaft*. Herved er det en af de største forskelle i forhold Danmark og Tyskland imellem.⁹² Derudover er det heller ikke muligt for et dansk iværksætterselskab at selvfinansiere efter hensættelsen af den bundne reserve. Dette er grundet, at udlodningen kun kan lade sig gøre med det ”beløb, der kan anvendes til udlodning af udbytte”, jævnfør Selskabslovens § 208, sidste punkt. I Danmark kan et iværksætterselskab derfor hverken udlodde udbytte eller selvfinansiere før selskabskapitel udgør et minimum på 50.000 danske kroner, jævnfør Selskabslovens §357 b. Der findes ikke nogen restriktioner om, at der ikke kan udloddes udbytte af de sidste 75 % af det overskydende resultat, såfremt det er positivt og at ledelsen i selskabet vurderer

⁹² Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 45

at kapitalgrundlaget er passende.⁹³ Et iværksætterselskab skal derfor først have minimum 50.000 danske kroner til at stå under selskabets samlede kapital, før det kan udlodde udbytte til ejerne. Der er dog to ting som den bunde reserve godt kan i dansk ret. Det ene er at den kan dække underskud og det andet er at den kan dække kapitalforhøjelse i forbindelse med fondsmission, jævnfør Selskabslovens § 165, stk. 2.⁹⁴ Dækningen af disse har ikke nogle større betydning for kapital-ejerne, men mere en betydning for hvor tallet skal stå henne under egenkapitalens post i regnskabet.⁹⁵ Derudover kan iværksætterselskaber, som har en selskabskapital på mere end 1 dansk krone, lovligt reducere selskabskapitalen gennem en kapitalnedsættelse ved at udlodde til overkurs, jævnfør Selskabslovens § 118, stk. 2. En sådan kapitalnedsættelse skal vedtages på generalforsamlingen med vedtægtsændringsmajoritet, jævnfør Selskabslovens § 186.

Da der ikke må udloddes udbytte til iværksætterselskabets ejere, så længe selskabskapitalen er under 50.000 danske kroner, kan der derimod laves en kapitalnedsættelse i iværksætterselskabet. Det er dog ikke uden omkostninger, hvis et selskab vælger at lave en kapitalnedsættelse. Idet iværksætterselskab er underlagt samme regler som et anpartsselskab, er selskabets ledelse underlagt Selskabslovens §§ 115-119. Disse regler skal alle være opfyldt inden kapitalnedsættelsen kan finde sted. Dette gælder blandt andet, hvad enten selskabet har en bestyrelse, et tilsynsråd eller en direktion, at selskabets kapitalberedskab er ansvarlig, samtidig med at der er likviditet i selskabet, til de forpligtelser både nuværende, men også fremtidige forpligtelser, som selskabet har, jævnfør Selskabslovens §§ 115-118. Dertil skal det siges, at det er selskabets ledelse som har ansvaret for, at der ikke sker en uddeling, som er for høj og derfor overstiger, hvad der er forsvarligt for selskabets økonomiske stilling, jævnfør Selskabslovens § 179, stk. 2. Derudover skal uddelingen heller ikke skade selskabets eller dets kreditorer, jævnfør Selskabslovens § 115, nr. 5 og § 116, nr. 5. Når så selskabet er et iværksætterselskab skal ledelsen være ad deles forsigtige, idet kapitalen i et iværksætterselskab i forvejen er meget lille, grundet det lave kapitalkrav, og derfor også være opmærksom på kravet hvad angår forsvarlighed.⁹⁶ Det er derfor en stor faktor at selskabets startkapital er på mere end 1 krone, idet så snart selskabskapitalen er halveret, skal der indkaldes til ekstraordinær generalforsamling, jævnfør Selskabslovens § 119. Det er derfor vigtigt, hvis det skal laves en kapitalnedsættelse at den tegnede kapital fra start, er så høj som muligt, så der undgås en kapitaltabssituation og derfor en § 119 situation. En kapitalnedsættelse i sig selv vil derfor også være en belastning

⁹³ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 47

⁹⁴ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 45

⁹⁵ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 46

⁹⁶ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 125

for selskabets kapital grundet at kapitalnedsættelsen vil forringe selskabskapitalen fra start, ud fra hvor mange penge der skal tages ud, og hvor mange gange det skal gøres.⁹⁷ Derudover skubber det også grænsen for, hvornår en kapitaltabssituation opstår.

En kapitalnedsættelse skal altid foregår til overkurs, og bestemmes ud fra de sidste 75 % af overskuddet som ikke er pålagt den bundne reserve. Derved skal der stilles forslag om kapitalnedsættelse på den årlige generalforsamling, og også her vedtages inden gennemførelse. Hvis det bliver godkendt, bliver kapitalnedsættelsen udbetalt til iværksætterselskabets kapitalejer/er. Det er selskabets centrale ledelse som står for forslaget af kapitalnedsættelsen, og derfor også dem som skal foreslå det på generalforsamlingen. Kapitalnedsættelsen skal være i overensstemmelse med Selskabslovens §§ 115-118 samt § 119. Hvis ikke kapitalnedsættelsen er i overensstemmelse med de anførte love, kan der ifalde et erstatningskrav, som sættes op mod ejerne af selskabet.⁹⁸ Der skal derfor være en vis overvejelse inden denne metode tages i brug.

Norge og Sverige har ikke en sådan bunden reserve, idet de ikke har samme lavkapitalselskaber som Tyskland og Danmark har. Hvis der derimod bliver gået en klasse længere op i Tyskland og Danmark, altså op til de såkaldte GmbH-selskaber og de danske anpartsselskaber svarer disse fire lande til at have de samme regler for alle disse selskaber. Sverige og Norge har derfor ikke et lovkrav om der skal opspares en bestemt procentdel af deres resultat til en bunden reserve.

3.4.1 Opsamling på den bundne reserve

Både Tyskland og Danmark skal gennem deres lavkapitalselskaber opspare 25 % af deres årlige resultat, hvis det er positivt, til en bunden reserve. Dette er for at selskaberne på sigt kan omregistrere sig til henholdsvis et GmbH-selskab og et anpartsselskab. Norge og Sverige har ikke sådanne lavkapitalselskaber, idet de ikke har lavkapitalselskaber på samme måde som Tyskland og Danmark har. De to lande har derfor heller ikke kravet om den bundne reserve.

3.5 Kapitaltab

I Tyskland er der ikke regler omhandlende kapitaltab, som der er i Danmark i Selskabslovens § 119. I Tyskland skal der blot indkaldes til en ekstraordinær generalforsamling, hvis selskabet kommer ud i økonomiske problemer, jævnfør GmbH-gesetz § 5 a, stk. 4. Dog er det ikke blot en ting der skal

⁹⁷ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 132

⁹⁸ Michael Lilja, 2015, Iværksætterselskaber, s. 132-133

ses hen på. Det er en alvorlig situation i Tyskland. Der er nemlig dette særlige krav om soliditet i selskabet. Et Unternehmensgesellschaft kan nemlig allerede være truet af en konkurs når det gælder en truende betalingsdygtighed, grundet selskabets tynde kapitalisering som selskabet allerede kan have ved start. Derfor skal anpartshaverne ikke tøve med at vente til at betalingsdygtigheden bliver en realisation.⁹⁹

I Danmark skal iværksætterselskabet indkalde til ekstraordinær generalforsamling, hvis selskabet har mistet halvdelen af deres kapital, jævnfør Selskabslovens § 119. Selskaber i Danmark må derfor gerne lave en kapitalnedsættelse, men ikke så det skader virksomheden og dermed gør at selskabskapitalen bliver halveret. Som skrevet i ovenstående afsnit, skal en kapitalnedsættelse foreslås af bestyrelsen, og fremlægges på generalforsamlingen, hvor det forslåede beløb, hverken kan hæves eller mindskes, jævnfør Selskabslovens §§ 115-118.

I Sverige har de også regler, hvad angår kapitaltab. Svenske selskaber må gerne mindske deres selskabskapital. Forslaget om nedsættelsen skal komme fra bestyrelsen eller fra selskabets leder, hvor så forslaget skal op på generalforsamlingen, jævnfør Aktiebolagslag, kap. 20, § 3. Derudover kan forslaget fra bestyrelsen ikke være højere eller lavere end det, der står beskrevet i det fremsendte dokument omhandlende mindskning af kapitalen, jævnfør Aktiebolagslag, kap. 20, § 3. Hvis selskabets kapital kommer ned på et niveau som er truende for selskabets drift, kan det være grundlag for en likvidation. Hvis dette er tilfældet og selskabets kapital er på et truende niveau, under mindstekapitalen for at stifte selskabet, er det likvidationsgrundlag, jævnfør Aktiebolagslag, kap 25, § 11, stk. 4. Under denne bestemmelse betyder det, at selskabet er tvunget til at likvidere, og dermed ophører, jævnfør Aktiebolagslag, kap. 25, § 11.

I Norge har de også visse regler, hvad angår kapitalnedsættelse. Lige som i Sverige, Danmark og Tyskland skal en kapitalnedsættelse vedtages på generalforsamlingen, jævnfør Akselovens § 12, stk. 1. Derudover er det, også i Norge, bestyrelsen der ligger forslaget til nedsættelsen af kapitalen, og dertil kan der på generalforsamlingen heller ikke blive vedtaget et større eller mindre beløb, end det der er forslået, jævnfør Aksjelovens § 12, stk. 3. Efter vedtagelsen af en kapitalnedsættelse skal der sendes en rapport til den norske Foretaksregisteret, jævnfør Aksjelovens § 12, stk. 4. Hvis ikke kapitalnedsættelsen er blevet rapporteret kan den ikke finde sted, og dermed bortfalder kapitalnedsættelsen, jævnfør Aksjelovens § 12, stk. 4. I Norge har selskabernes bestyrelse også handlepligt, hvis selskabskapitalen er lavere end forsvarligt, jævnfør Aksjelovens § 3, stk. 5. Dertil skal

⁹⁹ Eriksen, SU.2014.148, Tyskland: Unternehmensgesellschaft (haftungsbeschränkt) siden 2008, ny femårs statistik.

bestyrelsen indkalde til generalforsamlingen, indenfor en rimelig tid og fremlægge den økonomiske situation der er i selskabet, jævnfør Aksjelovens § 3, stk. 5, 1. punkt.

3.5.1 Opsamling på kapitaltap

Alt i alt har alle lande en lov omhandlende spørgsmålet omkring kapitaltap. Nogle variere mere end andre, blandt andet det, at i Danmark og Tyskland skal der indkaldes til ekstraordinær generalforsamling, hvis selskabskapitalen er mindsket med halvdelen, hvilket gælder i Danmark. I Tyskland gælder det når selskabet blive insolvent. I Sverige er der også en forpligtelse for at holde godt øje med kapitalen. Hvis det kommer under mindstekravet for et aktiebolag, kan det have store konsekvenser som kan ende i en likvidation. I Norge har de samme lovgivningsmæssige regler som i Danmark. Her skal der også indkaldes til ekstra ordinær generalforsamlingen, hvis selskabskapitalen er kommet under et kritisk punkt, hvor spørgsmålet omkring likviditet og økonomi i selskabet er fokuset.

3.6 Hvilke misbrugsmuligheder er der ved lavkapitalselskaberne

Misbrugsmulighederne kan være mange, men det samme kan forebyggelsen af misbrug også være mange. I nedenstående afsnit vil der blive gennemgået forskellige måder, hvorpå de repræsenteret lande har gjort en indsats for at forebygge et misbrug.

3.6.1 Danmark

Danmark havde et problem med deres daværende selskabsform S.m.b.a.-selskaberne. Der var mange som udnyttede det at have et selskab med en begrænset hæftelse. Der var derfor flere S.m.b.a.-selskaber som blev tvangsopløst, med anmodning fra Erhvervsstyrelsen. Danmark ville derfor komme misbruget og tvangsopløsningerne til livs ved at gøre som Tyskland og dermed lave et lavkapitalselskab, som ikke skulle misbruges og tvangsopløses lige så meget som S.m.b.a.-selskaberne blev. Dermed kom iværksætterselskaberne til som en selskabsvariant til anpartsselskaberne. S.m.b.a.-selskaberne var ikke en selskabsform som iværksætterne ville benytte sig af, hvis de havde i sinde at skulle omdanne selskabet til en anden selskabsform. Det var nemlig ikke muligt at omdanne et S.m.b.a., uden at der ville ske en ophørsbeskatning. Derudover krævede det også en ekstra transaktion, hvis selskabet skulle omdannes til et anpartsselskab. Udover ophørsbeskatningen og den ekstra transaktion, er der ikke materielle regler som gælder for S.m.b.a.-selskaberne.

S.m.b.a.-selskaberne er udelukkende reguleret ud fra 'Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder', hvilket gør, at der er en usikkerhed om, hvilke regler der gælder for selskabsformen.¹⁰⁰

Grunden til afskaffelsen af S.m.b.a.-selskaberne var den en manglende gennemsigtighed, større risiko for svindel, samt det høje antal af tvangsopløsninger og konkurser der var forbundet med selskabsformen. Dertil var det nye lovforslag også med til at fremme iværksætteri, og det danske erhvervsliv. Iværksætterselskaberne skulle derfor også være med til at komme misbruget til livs, ved at der nu var en lov som regulerede iværksætterselskaberne.¹⁰¹

3.6.2 Tyskland

Tysklands lavkapitalselskab, Unternehmersgesellschaft, så sit første lys d. 1. november 2008 gennem reformændringen MoMiG, "Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen" oversat til dansk "Lov om modernisering af GmbH-retten og til bekæmpelse af misbrug". Inden selskabsformen overhovedet var kommet til, var den ikke lige frem skamrost i Tyskland. Flere fagpersoner syntes af selskabsformen ikke havde nogen praktiske behov i Tyskland, og at den allerede kendte selskabsform GmbH ville tabe i anseelse grundet den nye variation.¹⁰² Derudover gik kritikken også på, at der kun ville blive stiftet useriøse selskaber, selskabskapitalen var for lav og hurtig ville blive opbrugt, de ville forsvinde lige så hurtigt som de kom til samt at kapitalbeholdere ville kunne have fri mulighed for snyd og bedrag. Der var derfor allerede inden selskabsformen kom, en forventning om at selskabsformen ville fejle, og den største bekymring lagde i, at stiftelsen til den nye selskabsform lå på bare 1 EURO.¹⁰³ Dog kan der ses, ud fra tabel 2 længere oppe i afhandlingen, at selskabsformen lever i bedste velgående og dermed er kritikken hertil også forsvundet. Tyskerne har taget godt imod selskabsformen og har endda 141.553 Unternehmersgesellschaft i år 2018. Kritikken omhandlende den useriøse tilgang til selskabsformen blev derfor afkræftet, grundet de mange stiftelser og at derimod har været en seriøs tilgang og en seriøs selskabsform, som bliver brugt flittigt. Bekymring vedrørende den lave selskabskapital på blot 1 EURO er ikke blevet bekræftet i praksis.¹⁰⁴ De fleste Unternehmersgesellschaft blev stiftet med 1.000 EURO i startkapital fra 2008 til 2018. De 1.000 EURO dækker som minimum starten for

¹⁰⁰ Michael Lilja, U.2013 B.141, Iværksætterselskaber - nøglen til en konkurrencedygtig dansk selskabsret?

¹⁰¹ Michael Lilja, U.2013 B.141, Iværksætterselskaber - nøglen til en konkurrencedygtig dansk selskabsret?

¹⁰² Eriksen, SU.2014.148, Tyskland: Unternehmersgesellschaft (haftungsbeschränkt) siden 2008, ny femårs statistik

¹⁰³ Eriksen, SU.2014.148, Tyskland: Unternehmersgesellschaft (haftungsbeschränkt) siden 2008, ny femårs statistik

¹⁰⁴ Udo Schwerd, 2011, Drei Jahre Unternehmersgesellschaft (haftungsbeschränkt)

selskabet, herunder et mindre budget til driftsudgifter, så som visitkort, telefon, kontorinteriør og så videre.¹⁰⁵

I FinanzNachrichten.de har der også været skrevet omkring Unternemhengesellschaft. Her blev der skrevet omkring det, at selskabsformen er en modtagelig model til misbrug, efter udtalelse fra den retsvidenskabsmand Professor Walter Bayer. Dog siger Professor Walter Bayer, at antallet af de stiftede selskaber siger noget andet. Der har nemlig kun været 2.399 selskaber som har indgivet konkurs siden slut 2008 til midt 2012, ud af de i alt cirka 70.000 Unternehmengesellschaft der blev stiftet i samme periode. Det giver en procent på 3,5 %. Dog forventes der en stigning af konkurser idet antal af Unternehmengesellschaft også stiger.¹⁰⁶

3.6.3 Norge

Norge har flere gange gennemgået og udviklet på deres aksjelov. De har flere gange moderniseret og forenklet den. Da kapitalkravet i Norge blev sænket per d. 1. januar 2012, var meningen med denne modernisering at gøre Norges regelsæt konkurrencedygtig overfor andre tilsvarende lovgivninger i udlandet. Norge var nemlig præget af, at der var for mange af de engelske private limited companies. Efter reformen var der flere norske statsborgere der valgte en norsk selskabsform i stedet for en udenlandsk, som før hen.¹⁰⁷

Siden reformændringen i år 2012, har der været et forslag til Stortinget i Norge, omkring yderligere ændringer af aksjelovgivningen, med samme hensigt som tidligere, om at modernisere og forenkle loven. Lovforslaget Prop. 112 L (2016-2017) omhandlende en yderligere nedsættelse af minimumskapitalen for et aksjeselskab ned til 1 norsk krone. Igennem lovforslaget blev der oplyst positive og negative effekter en ændring af minimumskapitalen kunne resultere i. Lovforslaget blev dog nedstemt, med den begrundelse fra Departementet i Norge, at der var en lille sandsynlighed for, at selskabsformen ville blive påvirket positivt. Hvis dette var tilfældet, var der ingen grund til at sænke minimumskravet. Hertil blev der også vurderet, at den gode barriere overfor useriøse selskaber skulle bibeholdes. Med minimumskravet på 30.000 norske kroner gør det også, at der bliver en forhindring af disse uønskede etableringer af aksjeselskaberne, i forhold til, hvis minimumskravet blev sænket til blot 1 norsk krone. Dertil var begrundelsen også, at sænkningen af minimumskravet ville føre til, at flere uprofessionelle personer ville vælge selskabsformen som ramme, og dermed

¹⁰⁵ Udo Schwerd, 2011, Drei Jahre Unternehmengesellschaft (haftungsbeschränkt)

¹⁰⁶ FinanzNachrichten.de, 2013, 100.000 "Ein-Euro-GmbHs" in Deutschland

¹⁰⁷ Lau Hansen, 2018, Selskabsloven – de første 100 år, s. 34-35

misbruge loven samt selskabsformen. Disse begrundelser er blot nogle af dem, der blev oplyst i lovforslaget Prop. 112 L (2016-2017).¹⁰⁸

3.6.4 Sverige

Da Sverige indførte sin reform i 2010, hvor de sænkede deres kapitalkrav fra 100.000 svenske kroner til 50.000 svenske kroner, var det også meningen, på sigt, at sænke kapitalkravet helt ned til 1 svensk krone ligesom i Tyskland og senere i Danmark. Dog blev denne overvejelser droppet igen da Sverige var bange for risikoen af misbrug af selskabsformen, og risiko for at den økonomiske kriminalitet ville stige.¹⁰⁹

3.6.5 Opsamling

Alle fire lande har gennem deres vurderinger af deres love, set på både hinanden, men også på mulighederne enten at komme misbruges af forskellige andre selskabsformer eller en overrepræsenteret udenlandsk filial til livs. Derudover har visse lande også kigget på, hvordan potentielle misbrugere af de forskellige landes selskabsformer, ikke har muligheden for misbruget.

Både i Tyskland og i Norge blev der set et overrepræsenteret land med udenlandske filialer, i stedet for landets egne selskaber. Tyskland lavede derfor selskabsformen *Unternehmensgesellschaft*, som endte med at blive en succes, med blandt andet minimumskravet på blot 1 EURO. I Danmark var det S.m.b.a.-selskaberne der var et problem. Danmark kiggede derfor mod nabolandet Tyskland, og implementeret derfor iværksætterselskaberne, samtidig med en nedsættelse af minimumskapitalen. I Norge og Sverige sænkede de kapitalkravet, hvilket gjorde at de kom deres udenlandske filialer til livs, og flere valgt at stifte et indenlandsk selskab. Dog havde begge lande mulighederne om at sænke minimumskravet yderligere til diskussion, men dette blev i begge lande nedstemt. Begge lande var bange for den økonomiske kriminalitet det kunne medføre at sænke kapitalkravet, samtidig at der i Norge ikke kunne ses nogle positive effekter på sænkningen.

3.7 Tvangsopløsning af iværksætterselskaber

Igennem dette afsnit vil den danske Erhvervsstyrelses *Analyse af iværksætterselskaberne* bliver analyseret, med udgangspunkt i tvangsopløsningerne af iværksætterselskaberne i perioden fra 2014 til 2017. Der vil derfor ikke bliver gennemgået de tre andre landes måde at tvangsopløse på, ej heller

¹⁰⁸ Prop. 112 L (2016-2017), Endring i aksjelovgivningen mv., s. 58-59

¹⁰⁹ Lau Hansen, 2018, Selskabsloven – de første 100 år, s 26

en opgørelse af disse. Dertil vil det kun være tvangsopløsningerne samt de omkostninger disse tvangsopløsninger bar med sig, som der vil blive analyseret. Der vil ikke være yderligere analyse af rapporten fra Erhvervsstyrelsen.

I 2018 fremlagde Erhvervsstyrelsen en analyse af iværksætterselskaberne som skulle afdække om selskabsformen blev brugt som tilsigtet. Formålet med analysen var om iværksætterselskaberne bidrog positivt til den danske samfundsøkonomi. Hertil blev der også analyseret på, hvordan overholdelsen af reglerne af blandt andet Selskabsloven og Årsregnskabsloven. Dertil blev der også analyseret på, hvordan opløsningen af selskabsformen så ud, samt hvor mange selskaber der var aktive. De nævnte analysepunkter blev sammenholdt med andre selskabsformer blandt andet anpartsselskaberne, enkeltmandsvirksomhederne, kommanditselskaberne med mere. Analysen dækker over en periode fra 2014 til 2017.¹¹⁰ I dette afsnit vil fokuset være på, hvordan opløsningerne af iværksætterselskaberne så ud i perioden 2014 til 2017. Der vil derfor ikke blive sammenlignet med andre selskabsformer, som der bliver gjort i Erhvervsstyrelsen analyse.

Et selskab kan blive opløst på flere forskellige måder, som også er beskrevet oppe i afhandlingens kapitel 2. Når et selskab skal opløses gennem en anmodning fra Erhvervsstyrelsen er det grundet manglende overholdelse af lovgivningen fra selskabets side. Dette kan være alt fra, at selskabet ikke har indsendt deres regnskab i rette tid efter en påmindelse fra Erhvervsstyrelsen. Det kan også være, at selskabet ikke har været inde og dokumentere, hvem de reelle ejere af selskabet er. Det skal dog nævnes, at det kun har været muligt for Erhvervsstyrelsen af oversende selskaber til tvangsopløsning, hvor de reelle ejere ikke har været oplyst, siden d. 1. juli 2017. Efter denne dato, har det heller ikke været muligt at kunne stifte et selskab uden at registrere sine reelle ejere.¹¹¹ Der kan derfor være flere grunde til at selskabet er blevet sendt til tvangsopløsning gennem Skifteretten. Her skal der træffes beslutning om enten tvangsopløsning, konkurs eller om selskabet skal opløses gennem en betalingserklæring. Forskellen på disse er beskrevet i korte træk i afhandlingens kapitel 2. Når et selskab bliver tvangsopløst, har det ikke en omkostningsfrit for selve ejerne af selskabet men en udgift for Skifteretten.¹¹² I perioden fra 2014 til 2017 var der i alt 13 % af iværksætterselskaberne som blev opløst. Dertil blev 52 % tvangsopløst, 17 % gik konkurs, 1 % som blev opløst

¹¹⁰ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 7

¹¹¹ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 33

¹¹² Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 36

gennem en frivillig likvidation, og 29 % lukker gennem en betalingserklæring. I tabel 7 nedenunder ses opgørelsen af de forskellige opløsninger.¹¹³

Opløsningsform	Iværksætterselskab	
Tvangsopløsning	2.948	52 %
Betalingserklæring	1.618	29 %
Konkurs	984	17 %
Frivillig likvidation	55	1 %
Anden	33	1 %
Total	5.638	100 %
Stiftede selskaber i perioden 2014-2017	41.877	13 %

Tabel 7: Egen tilvirkning. Under kategorien ”Anden” i tabellen indgår opløsningerne fusion, spaltning og grænseover-skridende flytning af selskabets hjemsted.¹¹⁴

Ud fra tabellen ses der, at over halvdelen af de iværksætterselskaber som er blevet opløst, bliver gjort gennem en tvangsopløsning og derfor gennem Skifteretten. I tabellen ses det også at det kun er 31 % som bliver kategoriseret som en opløsning, hvor det er selskabet som selv har bestemt, at selskabet skal opløse, og dermed ikke kræver en omkostning for andre end selskabet selv.¹¹⁵ Den hyppigste måde at opløse et iværksætterselskab er derfor ved tvangsopløsning, og dermed gennem Skifteretten.

Ud af de i alt 41.877 iværksætterselskaber der var stiftet i udgangen af 2017, var der 82 % som havde en normal status eller var under ophør. Derudover var der 5 % af det samlede antal iværksætterselskaber som var ophørt, og 14 % af det samlede antal var under tvangsopløsning. I kategorien tvangsopløsning, var der 22 % af selskaberne som ikke var behandlet i Skifteretten, 1 % var under betalingserklæring, 16 % under konkurs, 6 % under tvangsopløst, og 17 % af selskaberne var blevet genoptaget. Ud fra disse procentsatser er det tydeligt at se, at den største procent ligger på tvangsopløsningen. Dermed ses det også at kun 5 % lukker selskabet selv, og dermed for egen regning. Der- til er der 68 % af de iværksætterselskaber som bliver tvangsopløst, sker efter blot 2 år i drift.¹¹⁶

¹¹³ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 37

¹¹⁴ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 37

¹¹⁵ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 37

¹¹⁶ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 37-38

I perioden fra 2014 til 2016 var der, af de iværksætterselskaber som var gået konkurs eller tvangsopløst, 94 % som ikke havde opnået en erhvervsaktivitet inden ophøret.¹¹⁷ Det vil altså sige at selskaber ikke har opnået erhvervsaktivitet i mere end to år, inden det har gået konkurs eller er blevet tvangsopløst. Der kan derfor være en mistanke om, at iværksætterselskaberne ikke har reageret på henvendelsen fra Erhvervsstyrelsen, samtidig med at der ikke har været nogen reel erhvervsaktivitet i selskabet siden stiftelsen.¹¹⁸ Når der oprettes et iværksætterselskab, er forventningen ikke, at der er en reel erhvervsaktivitet de første år af selskabets levetid, men at der på sigt kommer erhvervsaktivitet. Dertil er der dog en forventning om, at selvom der ikke er nogle større erhvervsaktivitet, skal selskabet stadigvæk overholde alle regler, hvad angår årsregnskab, samt indsendelse af dette til Erhvervsstyrelsen. Når tallene fra analysen, omkring tvangsopløsning holdes op imod erhvervsaktiviteten, kan der derfor godt være en indikator for, at driften af et iværksætterselskab ikke kommer rigtig i gang, og derfor ender ud i at tvangsopløses¹¹⁹. Der kan derfor godt argumenteres for at stiftelsesprocessen, hvad angår iværksætterselskaberne, er for simpel. Det er for nemt at stifte et selskab for blot 1 krone, for senere ikke udarbejde en reel erhvervsaktivitet, og dermed tvangsopløse det.

Hvis et selskab er blevet sendt til tvangsopløsning af Erhvervsstyrelsen, kan selskabet godt blive genoptaget igen. Selskabet kommer derfor tilbage til normal status, og kan fortsætte som førhen. Hvis et selskab skal genoptages, skal samme regler ved stiftelsen være overholdt. Dette gælder også de forhold som sendte selskabet til tvangsopløsning hos Erhvervsstyrelsen i første omgang. Genoptagelsen skal vurderes af en vurderingsmand, som skal give en erklæring på, at kapitalen i selskabet er tilstede og der er kapital til at fortsætte driften. Vurderingsmanden skal betales af selskabet selv. Dertil kommer der også betales et genoptagelsesgebyr, og i visse tilfælde skal der en likvidator ind over også, som selskabet også selv skal betale for. Hvis selskabet derimod går hen og bliver tvangsopløst, koster det ikke selskabet noget, men er en omkostning for Skifteretten. Derfor kan der være et hvis incitament for, at iværksætterselskaber ikke bliver genoptaget, men blot tvangsopløst grundet den manglende drift og derfor også den manglende indtægt i selskabet. Ud af de i alt 68 % iværksætterselskaber der er blevet sendt til tvangsopløsning af Erhvervsstyrelsen, er der kun 17 % der vælger at genoptage iværksætterselskabet igen¹²⁰. Dermed kan incitamentet fra før, godt have en vis sandhed i sig, idet der ikke er mange iværksætterselskaber der genoptages. Dette kan både

¹¹⁷ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 40

¹¹⁸ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 40

¹¹⁹ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 41

¹²⁰ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 42

skyldes den manglende erhvervsaktivitet i selskabet, men samtidig også den lave startkapital, efterfuldt af den omkostningsfrie tvangsopløsning. Det er derfor for nemt at tvangsopløse et selskab, og i iværksætterselskabernes tilfælde for nemt at stifte et selskab igen.

Når et selskab skal tvangsopløses gennem Skifteretten, er der visse administrative omkostninger forbundet, som Erhvervsstyrelsen har ansvar for. Samtidig er der også administrative omkostninger, hvad angår en udformning af en betalingserklæring som Skatteforvaltningen står for. Erhvervsstyrelsen sender informationen omkring tvangsopløsningen til CVR, hvor efter de anmoder om at Skifteretten herefter opløser selskabet. Herefter er det Skifteretten som skal tage stilling til, hvordan tvangsopløsningen skal foregå. Hertil kan Skifteretten benytte sig af likvidatorer og en revisor. De forskellige omkostninger der er forbundet til tvangsopløsningen, bliver i sidste ende betalt af statskassen. Ud fra et estimat anslået af Erhvervsstyrelsen udgør iværksætterselskaberne 60 %, og anpartsselskaberne udgør 40 % af de samlede omkostninger til tvangsopløsninger fra Skifteretten. Denne fordeling er gjort ud fra de ny stiftede selskaber i perioden fra 2014 til 2017. I 2016 var der en årlig omkostning for Erhvervsstyrelsen på 2,4 millioner kroner, hvor i 2017 var tallet på 2,5 millioner kroner. Omkostningen for en enkelt tvangsopløsning er i gennemsnit udgjort til at være 240 kroner per sag. I tabellen nedenfor ses et overblik over tallene omkring omkostningen per sag, per år.

Hovedaktivitet	2016	2017
Antal sager	10.000	10.500
Erhvervsstyrelsens omkostning	2,4 mio. kr.	2,5 mio. Kr.
Gennemsnitlig omkostning pr. Sag	240 kr.	238 kr.

Tabel 8: Egen tilvirkning¹²¹

Ud fra tabellen ses der en mindre stigning fra 2016 til 2017, i antallet af sager der har været. Dertil også en mindre stigning af omkostningerne i år 2017. Tallene viser dog ikke specifikt, hvor meget det har kostet at tvangsopløse iværksætterselskaberne i årene 2016 og 2017. Tallene er derfor for alle de tvangsopløsninger Erhvervsstyrelsen har haft af administrative omkostninger til.¹²²

¹²¹ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 43

¹²² Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 42

Ud over omkostningerne hos Erhvervsstyrelsen er der også omkostninger hos Skifteretten. Også her er den gennemsnitlige pris per sag ud fra samme estimat fra Erhvervsstyrelsen, ud fra de samlede omkostninger for Skifteretten i årene 2014, 2015 og 2016¹²³. Skifterettens omkostninger har i løbet af 2014 til 2016 set således ud, præsenteret i tabellen nedenfor.

Omkostninger	2014	2015	2016
Afsluttede tvangsopløsninger	4.992	5.143	10.836
Skifterettens omkostninger	32,2 mio. Kr.	32,8 mio. Kr.	45,5 mio. Kr.
Gennemsnitlige udgifter pr. Sag.	6.446 kr.	4.375 kr.	4.196 kr.

Tabel 9: Egen tilvirkning¹²⁴

Ud fra tabellen kan der ses at der i løbet af de tre år har været en stigning i antallet af sager, hvor det er gået fra 4.992 i 2014, til 10.836 i 2016. Det er derfor en stigning på 5.844 flere sager fra 2014 til 2016. Derudover er antallet af omkostninger forbundet til disse sager også steget fra 32,2 millioner kroner i år 2014 til 45,5 millioner kroner i år 2016. Dog er gennemsnittet per sag blevet mindre i løbet af de tre år som er gået fra 6.446 kroner i 2014, til 4.196 kroner i 2016. Med dette i mente er omkostningerne forbundet med tvangsopløsningerne steget efter iværksætterselskaberne er kommet, idet, som tidligere skrevet, at iværksætterselskaberne udgør 60 % af de samlede tvangsopløsninger. De samlede omkostninger for Skifteretten, hvad angår at tvangsopløse iværksætterselskaber er omkring 28 millioner kroner i 2016.¹²⁵

På baggrund af rapporten over analysen af iværksætterselskaberne fra Erhvervsstyrelsen blev selskabsformen i 2019 afskaffet. Fra d. 9. april 2019 var det ikke længere muligt at stifte et iværksætterselskab. De selskaber der allerede var stiftet, havde 2 år til at omregistrere sig til en anden selskabsform, likvidere selskabet, tvangsopløse det eller andet.

3.9 Opsamling af analysen

Inden reformændringerne i de forskellige lande, var alle lande mere eller mindre opmærksomme på det misbrug der kunne medfølge, når et lavkapitalselskab skal stiftes. I Tyskland lavede de en

¹²³ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 43

¹²⁴ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 43

¹²⁵ Erhvervsstyrelsen. 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 44

modernisering af deres anpartsselskab. Derudover skulle denne modernisering være med til at bekæmpe misbrug, og her kom Unternehmensgesellschaft til. Den nye selskabsform skulle gøre det attraktivt at stifte et tysk selskab og dermed ikke et udenlandsk selskab. Dette blev også en succes, hvor der er kommet 141.553 Unternehmensgesellschaft til siden reformændringen i 2008.

I Norge var de også opsat på en reformændring, hvor de skulle modernisere og forenkle deres Aksjelov. Det blev med en sænkning af minimumskapitalen for deres aksjeselskaber. Også her var der en positiv udvikling som dog gav et svingende tal imellem årene, men ikke noget af større betydning. Der var, i et lovforslag, en overvejelse af at sænke minimumskravet yderligere, men dette fandtes der ikke nogen positiv effekt i.

Sveriges reformændringen var yderligere en succes. Her blev minimumskravet til deres aktiebolag også sænket, og også her blev det en stor succes. Det gav en stigning på 189.446 aktiebolag siden reformændringen i 2010. Sverige havde også mulighederne oppe og vende omkring en yderligere sænkning af minimumskravet, men dette blev ikke til yderligere, grundet bekymringen om at der kunne ske økonomisk kriminalitet.

I Danmark var der også en positiv udvikling af deres iværksætterselskaber. På bare 4 år var der kommet omtrent 45.000 iværksætterselskaber til. Succesen varede dog ikke længe da der i 2018 kom en rapport fra Erhvervsstyrelsen omhandlende iværksætterselskaberne og deres misbrug af staten penge. Her blev det klargjort at 60 % af de samlede omkostninger til Skifteretten stammede fra tvangsopløsninger af iværksætterselskaber. Der var et stigende antal af tvangsopløsninger hos iværksætterselskaberne, end der blev set hos de andre selskabsformer. Derfor blev iværksætterselskaberne afskaffet d. 9. april 2019.

Inden afskaffelsen af iværksætterselskaberne var på tale var der en del sammenlignelighed ved de fire lande. I alle fire lande er det muligt at lave en kapitalnedsættelse i lavkapitalselskaberne. I alle fire lande skal det ske uden at skade selskabets økonomi. Derudover har alle fire lande i deres lovgivning indskrevet, hvordan selskabets ejere skal forholde sig, hvis en kapitaltabssituation skulle indtræffe. Den går ud på nogenlunde det samme uanset, hvilket land det drejer sig om. Dog med få afvigelser. I Tyskland skal indsigelsen ske, til generalforsamlingen, så snart selskabet står overfor en betalingserklæring. I Norge sker indsigelsen når selskabskapitalen er lavere end forsvarligt for selskabet. I Sverige skal indsigelsen også være når selskabskapitalen er på et truende niveau for selskabets drift. Og i Danmark skal indsigelsen ske når selskabskapitalen er halveret. Der skal derfor ved alle fire lande ske en indsigelse når selskabs drift er i fare for ikke at kunne fortsætte.

Kapitel 4 - Diskussion og Konklusion

I dette kapitel af afhandlingen er diskussionen og konklusionen i udspil. Igennem diskussion vil der blive diskuteret misbrugsmulighederne fra analysen. Derudover vil der også blive diskuteret forslag til ændringen af loven i Danmark omkring iværksætterselskaberne, hvis de ikke var blevet afskaffet. I konklusionen vil der blive konkluderet på afhandlingens problemstilling, og dermed samle afhandlingen.

4.1 Diskussion

Diskussionens omdrejningspunkt vil være misbruget som har fundet sted i Danmark og derfor også anledningen til at afskaffe iværksætterselskaberne i Danmark. Derudover vil diskussionen også tage udgangspunkt i, hvorvidt lovgivningsmagten i Danmark handlede hensigtsmæssige, hvad angår den korte varsel om at forbyde iværksætterselskaberne uden at have søgt andet sted hen. Dertil vil diskussionen også til udgangspunkt i hvilke muligheder lovgivningsmagten kunne havde gjort for at bibeholde selskabsformen i stedet for en afskaffelse.

4.1.1 Diskussion af Erhvervsstyrelsens analyse fra 2018

Siden afskaffelsen af iværksætterselskaberne i 2019 blev vedtaget, har der været et fald i nystiftede selskaber, som har gjort, at der er blevet stiftet 4.000 færre selskaber end der blev året før. Det kan derfor tyde på, at flere personer fravælger drømmen og ønsket om at starte et selskab, grundet det nu høje kapitalkrav. Afskaffelsen kom efter en rapport fra Erhvervsstyrelsen som indikerede at der var for meget svindel når det galt iværksætterselskaberne. Der blev brugt for mange penge til at tvangsopløse selskaberne, samt en indikation på at iværksætterselskaberne ikke havde bidraget som håbet.¹²⁶

Allerede i indledning af Erhvervsstyrelsens *Analyse af iværksætterselskaberne* står der at, ”samtidig var man klar over, at virksomhedsformen til dels vil tiltrække mindre professionelle iværksættere, som ikke alle ville blive en succes og derfor måtte lukke ned”¹²⁷. Allerede her kan der tydes en forventning om at selskabsformen skulle fejle. Det kan også tyde på at selskabskapitalen var for lav og derved tiltrækker de mindre professionelle iværksættere. En løsning på dette problem kunne være at

¹²⁶ Finans, 2020, Antallet af nyetablerede selskaber styrtdykker og Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber.

¹²⁷ Erhvervsstyrelsen, 2018, Analyse af iværksætterselskaber, s. 6

sætte kapitalkravet op, så der ikke kom disse mindre professionelle iværksættere til, hvor deres selskab ikke blive en succes og derfor er nødsaget til at lukke. Til sidst i indledningen står der yderligere, at ”iværksætteri er forbundet med væsentlig usikkerhed og risiko for den enkelte person og en af årsagerne til, at personer fravælger iværksætteri, er af frygt for, at virksomheden ikke bliver en succes.”¹²⁸ Denne påstand er ikke helt nøjagtig. Kilden til denne sætning er fra Dansk Erhverv som uddyber flere gange i deres analyse, at den største grund til ikke at gå ind i et iværksætteri er afhængigheden af en fast personlig indkomst.¹²⁹ Derudover er det også grundet den manglende kompetence hos personerne som ønsker at være selvstændig, uoverskueligheden af at komme i gang, og bekymringen af love og regler der skal overholdes i forbindelse med selskabet.¹³⁰ Selvfølgelig er der en hvis risiko forbundet ved at starte et selskab og for den sags skyld også en virksomhed, idet det i fleste tilfælde er på ukendt land, og dermed kommer der selvfølgelig også frygten for, at selskabet ikke blive en succes. Frygten for succes ligger, ud fra analysen af Dansk Erhverv, på 10 % ud af de adspurgtes svar. Svaret som har den største procent del er omhandlende afhængigheden af en personlig indkomst.¹³¹

I Erhvervsstyrelsens *Analyse af iværksætterselskaberne* fremgår det at selskaberne har bidraget i perioden fra år 2014 til år 2016 med en samlet omsætning på 5,2 milliarder kroner, beskæftiget knap 5200 personer og eksporterede for 430 millioner kroner. Dertil skriver Erhvervsstyrelsen, at der ikke kunne vides om tallene ville være det samme, hvis iværksætterselskaberne ikke havde været til. Selvfølgelig kan der ikke vides med sikkerhed, hvordan omsætningen, personer i beskæftigelse, eller eksporten ville have set ud, hvis ikke selskabsformen var til. Det er uvist, men idet selskabsformen har bidraget positivt med at have fået personer i arbejde, bidraget til eksporten og økonomien. Dermed har selskabsform gjort indtryk i Danmark, hvor flere personer har gjort brug af selskabsformen i selv samme periode.¹³²

I analysen fremgår det også flere steder, at iværksættere ikke altid har de fornødne penge at gøre med altså de 50.000 kroner som det kostede dengang at stifte et anpartsselskab. Iværksætterne har muligvis kun 12.000 kroner at gøre med for at stifte en virksomhed, og dermed heller ikke er nok til

¹²⁸ Erhvervsstyrelsen, 2018, *Analyse af iværksætterselskaber*, s. 6

¹²⁹ Dansk Erhverv, 2018, *Hvorfor vil danskerne ikke være iværksættere?*, s. 8

¹³⁰ Dansk Erhverv, 2018, *Hvorfor vil danskerne ikke være iværksættere?*, s. 9

¹³¹ Dansk Erhverv, 2018, *Hvorfor vil danskerne ikke være iværksættere?*, s. 9

¹³² Erhvervsstyrelsen, 2018, *Analyse af iværksætterselskaber*, s. 22 og Michael Lilja, NTS 2019 nr. 4, *Den grimme ælling der aldrig blev til en svane – hvordan kom der hertil for iværksætterselskaberne (IVS)?*

at stifte et anpartsselskab. Når de fornødne penge ikke er til for at stifte et anpartsselskab, er mulighederne at stifte en enkeltmandsvirksomhed. Når en enkeltmandsvirksomhed bliver stiftet, er der en større risiko forbundet til selskabsformen. I en enkeltmandsvirksomhed hæftes der personligt for alt der ejes og har. Hvis uheldet er ude og enkeltmandsvirksomhed er nødsaget til at lukke, kan det komme til at koste ejeren dyrt. Samme person kan derfor være betænkelig med at prøve kræfter af med en ny enkeltmandsvirksomhed. Muligheden for at samme person stifter en ny virksomhed eller selskab, kan derfor være lille. Derfor er muligheden for at styrke erhvervslivet i Danmark gennem flere selskaber fra samme person minimal, taget eksemplet i betragtning. Fordelen er nemlig, at ved iværksætterselskaberne hæftes der kun for selskabet og dermed ikke personligt. Derudover kan minimumskapitalen af iværksætterselskaberne diskuteres, om det er for lavt, samt de mange tvangsopløsninger som Erhvervsstyrelsen har registeret, og omkostningerne herved.

I afhandlingens kapitel 3, nærmere analysen af tvangsopløsningen af iværksætterselskaberne, er der blevet analyseret, hvor mange iværksætterselskaber der blev tvangsopløst i en periode fra 2014 til 2017, hertil hvad omkostningerne har været for både Erhvervsstyrelsen og Skifteretten. Ud fra de tal kunne der ses at der i alt blev opløst 13 % ud af det samlede antal iværksætterselskaber som var blevet stiftet inden for perioden, hvilket udgjorde 5.638 iværksætterselskaber. Længere nede i analysen er der 5.707 iværksætterselskaber der er under tvangsopløsning. Antallet af iværksætterselskaberne er derfor steget med 69 selskaber som ikke var med længere oppe i analysen. Der er derfor en mindre regnefejl, af hvor de sidste 69 iværksætterselskaber kommer fra.

Ikke nok med nogle af tallene ikke stemmer helt overens med hinanden, og måske en mindre bagatel, så er der lavet et estimat for, hvor meget iværksætterselskaberne koster for både Erhvervsstyrelsen og Skifteretten at behandle. Hos Skifteretten udgør iværksætterselskaberne, ud fra estimatet, næsten 28 millioner kroner. Dette estimat kan lige så godt være mindre som det kan være højere, men dette er ikke ens betydende med at i takt med at der er kommet flere iværksætterselskaber til, er der medfulgt flere konkurser og tvangsopløsninger. Ud fra tallene ville der kunne argumenteres for at årene, hvor iværksætterselskaberne har eksisteret, har konkurstillene også steget, men dette er ikke ens betydende med at det grund til at afskaffe iværksætterselskaberne, ud fra estimatet.

4.1.2 Misbrug af selskabsformen

Da selskabsformen iværksætterselskaber blev indført, var det ikke med tanken på at selskabsformen skulle blive misbrugt. Grunden til den kom var fordi en anden selskabsform, S.m.b.a.-selskaberne,

blev misbrugt. Men idet de havde lempet på visse krav i forhold til den nye selskabsform, var der derfor også en større risiko for at denne selskabsform også ville blive misbrugt, på et eller flere punkter. Et misbrug af en selskabsform kan derfor også skade omdømmet på selskabsformen, hvilket der tydeligt kunne ses ved iværksætterselskaberne. Der skal derfor laves en undgåelse af disse erhvervsdrivende som blot er useriøse, hvad angår forretningsgangen, samt det at stifte et selskab. I stedet for blot at afskaffe iværksætterselskaberne burde der have været en undersøgelse af, hvad mulighederne var for at modvirke misbruget og på den måde vende omdømmet af selskabsformen. En metode, som også er foreslået i NTS 02 2012 af Mette Neville og Karsten Engsig Sørensen var at gøre ejerne af selskabet ansvarlig for den forsatte drift, hvis tilfældet er, at det ikke har likviditet nok til at forsætte driften, og derfor skade selskabets kreditorer. I andre lande er der regler for sådanne situationer, hvor ansvaret er skærpet når det gælder kreditor skade. Der blev dog konkluderet, at der ikke skulle være sådanne love i Danmark.¹³³ Muligheden i Danmark er derfor at føre en erstatningssag, dog sker det sjældent i praksis. Kreditorer vil derfor af naturlige årsager være særdeles tilbageholdende med at bidrage til iværksætterselskaber.¹³⁴ Grundet tilbageholdelsen fra kreditorernes side af gør også, at der bliver skabt dette omdømme af iværksætterselskaberne, hvor der er få kreditorer som har lyst til at bidrage til et selskab, som ikke har orden i papirerne fra start af. Hvis en kreditor en gang er blevet ”snydt” af et iværksætterselskab, er denne kreditorer derfor også påpasselig med den næste der ønsker et bidrag.

I et iværksætterselskab kan der også med fordel være en yderligere åbenhed i, hvem selskabets ejere er, samt hvilke personer disse ejere er. Dog kan dette også på sin vis blive misbrugt idet undgåelsen af registreringen af ejere er forholdsvis simpel. Dermed kan der også være en mulighed for at komme stråmændene til livs, idet det kan gøres mere omfattende at skulle registrere både de reelle ejere, men også de reelle direktører af et selskab.

Derudover kunne en mulighed om konkurskarantæne kommer på tale. Efter Erhvervsstyrelsens analyse, kunne en mulig skærpelse af loven, hvad angår konkurs, godt komme på tale. Dette kunne gøres ved at personer som en gang havde stiftet et selskab, hvor der ikke er udvist erhvervmæssig karakter, hvor det har resulteret i en tvangsopløsning eller andet, skal i konkurskarantæne.¹³⁵ Denne måde kunne være behjælpelig til at komme nogle af tvangsopløsninger til i livs. Dertil kan det også

¹³³ Neville, & Engsig Sørensen, NTS 2012 nr. 2, Styrkelse af iværksætteri - en ny selskabsretlig dagsorden?, s. 67

¹³⁴ Neville, & Engsig Sørensen, NTS 2012 nr. 2, Styrkelse af iværksætteri - en ny selskabsretlig dagsorden?, s. 67

¹³⁵ Neville, & Engsig Sørensen, NTS 2012 nr. 2, Styrkelse af iværksætteri - en ny selskabsretlig dagsorden?, s. 67

være en måde så der ikke er en eller flere personer som opretter adskillige iværksætterselskaber, for derved at udnytte selskabsformen.¹³⁶

4.1.4 Afskaffelse af iværksætterselskaberne

Ved ændringer af loven skal der altid være en høringsfrist, som er en del af lovprogrammet. I forbindelse med afskaffelsen af iværksætterselskaberne var der en høringsfrist på knap en måned. Selvom fristen var lille var der en hel del henvendelser omhandlende den mulige afskaffelse af iværksætterselskaberne. Her iblandt lektorer fra forskellige universiteter og Business Schools rundt om i landet. Igennem høringssvarene var der mange forskellige vinkler og holdninger til iværksætterselskaberne, både til omregistreringen for iværksætterselskaberne og at misbruget af selskabsformen ikke kom ud fra den selskabsretlige ramme.¹³⁷

En af henvendelserne som kom fra de førnævnte lektorer, baserede på at få en vurdering på, om der kunne findes en mulig løsning til at gøre lovgivningen omkring iværksætterselskaberne mere hensigtsmæssigt, for at undgå en afskaffelse. Her var svaret fra ministeren, at afskaffelsen af iværksætterselskaberne stod ved magt og der derfor ikke kom en yderligere undersøgelse af andre landes erfaringer med lignede selskaber. Det kom aldrig på tale at ændre loven eller tilpasse den, så svig og misbrug komme til livs uden en afskaffelse.

Inden afskaffelsen, var der hjælp at hente både ude fra og gennem inputs fra flere fagpersoner, som stod klar til at hjælpe med at gøre iværksætterselskaberne til en succes i stedet for, i nogle tilfælde, en fiasko. Dog var der intet at gøre, idet der både ud fra Erhvervsstyrelsens *Analyse af iværksætterselskaberne*, og tweet fra den daværende erhvervsminister Rasmus Jarlov allerede var lagt en agenda for, hvad der skulle ske med iværksætterselskaberne inden høringssvarene omkring afskaffelsen, var blevet hørt eller gennemgået.¹³⁸

Efter afskaffelsen af iværksætterselskaberne kan der nu være et spørgsmål om iværksættere finder andre alternativer til iværksætterselskaberne andet sted. Grundet etableringsfriheden, der er tilgængelig for alle statsborgere i et EU/EØS-land, har statsborgerne i en medlemsstat mulighed for at stifte selskab i et andet medlemsland. Efter afskaffelsen kan der derfor med sandsynlighed ses en

¹³⁶ DR-Penge, 2017, Stribevis af skrantende iværksætterselskaber giver millionregning til staten

¹³⁷ Michael Lilja, NTS 2019 nr. 4, Den grimme ælling der aldrig blev til en svane – hvordan kom der hertil for iværksætterselskaberne (IVS)?, s. 113-114

¹³⁸ Michael Lilja, NTS 2019 nr. 4, Den grimme ælling der aldrig blev til en svane – hvordan kom der hertil for iværksætterselskaberne (IVS)?, s. 114

stigningen i udenlandske filialer i Danmark, samt et fald i nye selskaber efter afskaffelsen. Antallet af ny stiftede selskaber er også faldet med omkring 4.000 selskaber siden afskaffelsen i 2019. Med afskaffelsen kan Danmark potentielt gå tilbage, og blive som Tyskland og Norge. I de to lande synes der at være en overrepræsenteret antal af udenlandske filialer. Dette var, som skrevet længere oppe i afhandlingen også grunden til at disse lande gjorde en indsats for, at der ikke skulle komme flere, eller for den sagsskyld for mange af de uønskede udenlandske filialer. Idet Danmark ikke før har set en stigning af de udenlandske filialer kan skyldes, at der inden tilblivelsen af iværksætterselskaberne var selskabsformen S.m.b.a. Nu hvor begge selskabsformer ikke kan stiftes mere, kan der ses en mulig stigning i antallet af udenlandske filialer i fremtiden.¹³⁹ Hvis der kommer et større antal af udenlandske filialer i Danmark, gør det også, at der ikke på samme måde, som ved iværksætterselskaberne, kan kontrollere disse selskaber. Det er et brud på EU-loven, hvis de udenlandske filialer bliver behandlet mere restriktivt end andre selskaber i Danmark.¹⁴⁰

4.1.5 Ændring af loven

I Erhvervsstyrelsens rapport står der, at der i Danmark er en relativ høj opstartsrate og samtidig lav overlevelse de første år af virksomhedernes/selskabernes liv. Det kan indikere at de danske rammevilkår for nye virksomheder/selskaber både er velfungerende og dynamiske, men hvorfor fungerede det så ikke med iværksætterselskaberne når nu rammerne for nyopstartede virksomheder er velfungerende og dynamiske?

4.1.5.1 Den bunde reserve

Et forslag til ændringen af loven komme fra Troels Michael Lilja. I hans bog *Iværksætterselskaber* skriver han om det at ændre loven til at være mere som i Tyskland, hvad angår den bunde reserve.¹⁴¹ I Tyskland må ejerne af et Unternehmensgesellschaft gerne, efter de har overført 25 % af resultat over til den bunde reserve, udlodde udbytte til ejerne. Troels Michael Lilja foreslår, at Danmark skal gøre det samme. Ved en udlodning af udbytte, af de resterende 75 % af det årlige resultat, muligvis gøre, at iværksætterne ikke er tilbøjelig til at udbetale mere løn ud om måneden end nødvendigt. Hvis ejerne giver sig selv en større løn, kan dette være med til, at iværksætterselskabet ikke

¹³⁹ Michael Lilja, 2019, Høringssvar vedr. L 190 om afskaffelse af iværksætterselskaber og nedsættelse af minimumskravet til anpartsselskabers selskabskapital

¹⁴⁰ Michael Lilja, 2019, Høringssvar vedr. L 190 om afskaffelse af iværksætterselskaber og nedsættelse af minimumskravet til anpartsselskabers selskabskapital

¹⁴¹ Lilja, Troels Michael, *Iværksætterselskaber*, 2015, s. 47

har den likviditet den kunne have haft, til andre projekter eller andet, som de synes der skal investeres i. Ved at gøre udlodning af udbytte tilgængeligt for iværksætterselskaberne vil det muligvis også resultere i at endnu flere personer som ønsker at starte et selskab ville vælge iværksætterselskaberne i stedet for personlig ejet virksomheder eller andet.

4.1.5.2 Den begrænsede hæftelse

Iværksætterselskaberne havde også den fordel, at det var med begrænset hæftelse, hvilket vil sige at ejerne af selskabet kun hæftede med den indskudte kapital. Modsat i en personlig ejet virksomhed hvori der hæftes personligt og derfor for alt man ejer. Denne del af loven skulle dog ikke ændres. Den personlig hæftelse skulle bibeholdes, men der skulle være mere ansvar forbundet til den begrænsede hæftelse, såvel overfor selskabsformen. Dette kunne gøres ved, at en ejer af et iværksætterselskab kan komme ud for at skulle hæfte personligt, hvis ejeren for eksempel, som skrevet længere oppe i diskussionen, kom ud for at have stiftet iværksætterselskaber for blot af tvangsopløse dem, i stedet for at få det til at køre rundt. Derved kunne der være en mulighed for ændring af loven på den måde, at sådanne personer, som er useriøse erhvervsdrivende, kan komme i konkurskarakteren. På denne måde forbliver det en begrænset hæftelse, men med mulighed for, ved misbrug af selskabsformen kan blive en personlig hæftelse.

4.1.5.3 Minimumkapitalen

En anden forbedring til iværksætterselskaberne kunne også være at sætte minimumskapitalen op. Derved fås en større likviditet ind i iværksætterselskabet allerede fra start af og give selskabet et skub i den rigtige retning. Iværksættere ved muligvis ikke, hvad det kræver at starte en virksomhed op, eller hvad det kræver af omkostninger.

Inden iværksætterselskaberne blev afskaffet, var der forelagt muligheder for at undersøge bibeholdelsen af selskabsformen. Hertil var der kommet et forslag fra Tom Vile Jensen, som er tidligere erhvervspolitisk direktør i FSR - danske revisorer. Han foreslog at sætte kapitalkravet op til mellem 15.000-20.000 kroner. Hans forslag går på, at de 15.000-20.000 kroner kunne være med til at betale en eventuel tvangsopløsning, hvis det skulle ende så galt. Peter Kopfler, bestyrelsesformand i Dansk Iværksætterforening, mente dog at forslaget om en dækning af en mulig tvangsopløsning er en dårlig ide, med den begrundelse at iværksættere i forvejen ikke kan opfylde kravene til andre

selskabsformer og dermed heller ikke kan opfylde et krav på 20.000 kroner til en stiftelse af et selskab.¹⁴²

Det er ikke altid iværksættere har et projekt i gang, eller at de lige har afsluttet et projekt. Derfor skal iværksætterne til at finde nye projekter. Derfor ville det være en fordel at kunne afhjælpe problemet med, at der oftest var flere iværksætterselskaber der blev tvangsopløst end andre, specielt med anmodning fra Erhvervsstyrelsen. Ved at hjælpe på dette problem kunne det være en fordel at iværksættere kunne registrerer, hvor mange dage om året de har haft selskabet til at køre, og dermed har haft aktivitet i selskabet. Der kunne derfor laves en løsning af, at når der har været projekter for et årsværk, så kan selskabets årsrapport sendes ind. Hvis så selskabet kun har haft et halv årsværk og derfor skal selskabet ikke indsende deres årsrapport, først efter et helt årsværk. Denne løsning ville dog ikke være optimal, idet selskabet ikke ville kunne overholde de gældende regler, så som Årsregnskabsloven, Selskabsloven med videre. Hvis selskabet derfor ikke indsender deres årsrapport, ville det være en stor hjælp for dem selv at indsende en undtagelseserklæring, hvor i der begrundes for den ikke indsendte årsrapport, for ikke at ende i tvangsopløsning i Skifteretten. Problemet med at mange iværksætterselskaber opløses skal der findes en løsning på, hvis iværksætterselskaberne skal komme på tale igen. Der skal derfor en grundig undersøgelse i gang, med hjælp fra fagpersoner. Til trods for at dette ikke er første gang Erhvervsstyrelsen har haft dette problem, kunne der overvejes om skulle findes en løsning på problemet i stedet for at afskaffe problemet uden videre undersøgelse.

4.1.5.4 Soliditeten - gør som i Tyskland

I Tyskland skal anpartshaverne i et Unternehmensgesellschaft indkalde til øjeblikkelig generalforsamlingen, hvis selskabet står i den situation, at der er en truende betalingsdygtighed. Det betyder derfor, så snart der ses en trussel i at selskabet kan gå konkurs eller i en betalingsstandsning, og dermed at betalingsdygtigheden ikke er tilstede, skal der indkaldes til generalforsamling. Hvis det først bliver når betalingsdygtigheden er realiseret, kan det allerede der være for sent for selskabet, idet konkursen allerede kan være tilstede og inde for rækkevidde.¹⁴³ Lovgivningsmagten i Tyskland var derfor opsat på at gøre det klart og tydeligt over for ejerne i et Unternehmensgesellschaft at selskabsformen ikke var beregnet til såkaldte "hule skalle". Den tyske lovgivningsmagt kunne nemlig

¹⁴² DR-Penge, 2017, Stribevis af skrantende iværksætterselskaber giver millionregning til staten

¹⁴³ Eriksen, SU.2014.148, Tyskland: Unternehmensgesellschaft (haftungsbeschränkt) siden 2008, ny femårs statistik.

godt se faren i at have en selskabsform, hvor i der intet levedygtigt i selskabet var.¹⁴⁴ Dertil kom reglen, hvad angår den øjeblikkelige indkaldende til generalforsamling, så snart der var den mindste mulige antydning af, at der ikke var en betalingsdygtighed. Dette gør sig ikke gældende i dansk lovgivning. I den danske lovgivning står der beskrevet, at selskabskapitalen skal være halveret, inden indkaldelse til generalforsamling fandt sted.

Dertil kan et forslag til ændringen af loven bunde i, at indkaldelsen til generalforsamling først skal ske når der er en halvering af selskabskapitalen, men så snart der ses en større ændring som kan gøre at selskabet kan være truet af konkurs, eller andet.

4.1.5.5 Revision

Fravalget af revisionen er blevet mere og mere hyppigt indenfor selskaberne. I et selskab med begrænset hæftelse er det ikke altid kun selskabets egne penge som står for skud, men også de penge som selskabet har lånt andre steder fra. Revisionen af selskaber er med til at finde ud af, hvordan gennemsigtigheden er i selskabet, hvordan ser det reelt ud i selskabet, samt til at se hvordan det går selskabet. Hvis der ud fra en revisionspåtegning står, at der er en eller flere usikkerheder i selskabet, skal dette tages alvorligt. Revisionen er derfor en vigtig del af det at have selskaber. Hvis en sådan situation, hvor selskabet ser en smule usikkert ud, er det altid muligt at få en forklaring på hvorfor det ser ud som det gør, og få vendt situationen.¹⁴⁵ Det er derfor også vigtigt for iværksætterselskaberne at have denne revision af selskaberne, for at kunne finde ud af, hvornår det går selskabet dårligt, for så at det kan nå at få situationen under kontrol inden et muligt ophør af selskabet kan sker. Revisionen spiller derfor en vigtig rolle i forhold til om selskabet har den fornødne likviditet til at kunne fortsætte driften. Der kan dog ses en større tendens til at lempe på kravene, hvad angår revisionen. Det er set både i Norge og Sverige, hvor de har lempet deres krav i takt med deres lempelse af kapitalkravet. Dette kan også gøre det attraktivt for de personer der tænker at starte et selskab op, dog er kapitalkravet for de norske og svenske selskaber en del højere end det var for iværksætterselskaberne.

Hvis det skulle komme på tale, at revisionen skulle være påkrævet iværksætterselskaberne, vil der også være en større mulighed for, at der ikke var så stor en andel af selskaberne der skulle

¹⁴⁴ Eriksen, SU.2014.148, Tyskland: Unternehmensgesellschaft (haftungsbeschränkt) siden 2008, ny femårs statistik.

¹⁴⁵ Danske Revisorer – FSR, 2015, Nye selskabsformer øger kravet til gennemsigtighed

tvangsopløses som der blev set i perioden 2014-2019. Derudover vil iværksætterselskabernes kreditorer have mindre usikkerheder omkring deres økonomiske stillede krav.¹⁴⁶

Det vil derfor være en helt klar anbefaling, hvis iværksætterselskaberne skulle ske at dukke op igen, eller en tilsvarende selskabsform, at der påkræves revision. Her for at finde ud af, hvornår det går selskabet skidt, og derfor også hvornår der skal trædes til, så selskabet ikke ender i en mulig tvangsopløsning, som førhen set. Dertil kunne det også være en ide, når der skal anskaffes et iværksætterselskab at det får hjælp allerede fra start, og gerne inden iværksætterselskabet er blevet stiftet. Gennem rådgivningen kan der blive fremlagt, hvad det kræves at have et selskab, lige fra registrering af selskabet, køb af inventar til kontorer med mere. Derudover kan rådgivningen også hjælpe til hvad minimumskapital i selskabet skal være, så der fra start er dækning af det essentielle i selskabet, allerede inden stiftelsen af selskabet finder sted.

¹⁴⁶ Danske Revisorer - FSR, 2020, Overgangsordning for iværksætterselskaberne må ikke svække tilliden til erhvervslivet

4.2 Konklusion

Afhandlingen er blevet delt op i flere emner. Den er delt i, hvad den erhvervsmæssige baggrund var for at tillade lavkapitalselskaber er, med den viden om at "lavkapitalselskaber" forstås som et selskab med begrænset hæftelse, samt med en meget lav start kapital sammenholdt med de risici som selskabet må forventes at ville komme til at påtage sig. Derefter blev der efterprøvet, hvilke misbrugsmuligheder der er forbundet med anvendelsen med et lavkapitalselskab, hvor det komparativt blev undersøgt, i hvilket omfang andre lande i deres selskabslovgivning har opstillet værn mod misbrug. Endelige skulle der konkluderes på, hvorvidt lovgivningsmagten i Danmark handlede hensigtsmæssigt, da den i 2019 med kortvarsel forbød ny stiftelse af lavkapitalselskaber, og hvad lovgivningsmagten kunne have lært af de fremmede retsordninger, som indgik i afhandlingens undersøgelse.

Den erhvervsmæssige begrundelse for at danne lavkapitalselskaber i de repræsenterede lande var, blandt andet for at fremme iværksætterne. Derudover var det også for at give landene deres egne selskabsformer i stedet for, at statsborgerne i de pågældende lande kunne benytte sig af udenlandske filialer. Formålet var også at gøre det attraktivt at skabe et selskab for meget få penge og samtidig med begrænset hæftelse. I takt med de nye selskabsformer blev præsenteret, her særligt *Unternehmensgesellschaft* i Tyskland og de danske iværksætterselskaber, var der forskellige vurderinger for, hvordan det skulle gå selskabsformerne. Den tyske blev udskældt grundet den lave kapital og en tiltrækning af useriøse erhvervsdrivende. I Danmark var den velkommen, idet iværksætterselskaberne kom som en erstatning for en anden selskabsform, hvor selskabsformen blev benyttet til misbrug. I alle frie lande var det en stor succes, at minimumskravet for lavkapitalsselskaberne blev sænket. Der blev set en stigning af deres lavkapitalselskaber i alle lande. Der var derfor flere som valgte at stifte et selskab, end årene inden sænkningerne fandt sted.

Sverige og Norge ville har fuldt med Tyskland og Danmark, hvad angår nedsættelsen af kapitalkravet. Dog var der en vurdering af, i Norge, at det ingen positiv effekt ville have at sænke kapitalkravet yderligere. De fandt dog at sænkningen af minimumskravet ville tiltrække useriøse erhvervsdrivende. Det samme galt for Sverige, hvor de også her var bange for, at der opstod større økonomisk kriminalitet, forbundet med sænkningen af kapitalkravet. Det misbrug som både Norge og Sverige frygtede, blev en realitet for Danmark. Et at misbrugene var kapitalnedsættelse i selskaberne. Der var en større tendens til at lave en kapitalnedsættelse i et iværksætterselskab, da indberetningen og indkaldelsen til ekstra ordinær generalforsamling først skulle ske når selskabskapitalen var halveret. Forslaget om kapitalnedsættelse skulle komme i forlængelse af en generalforsamling i selskabet.

Der kunne derfor trækkes en del penge ud af selskabet, efter hvert år generalforsamling. Det er muligt i alle fire lande at lave en kapitalnedsættelse. Nedsættelsen må dog ikke komme ned på et kritisk niveau, da det kan have konsekvenser for selskabet og i værste fald en likvidation, tvangsopløsning eller andet.

Iværksætterselskaberne blev afskaffet d. 9. april 2018, efter en analyse fra Erhvervsstyrelsen som konkluderede, at der var for meget misbrug af selskabsformen, blandt andet ved at der var for mange omkostninger forbundet med tvangsopløsningerne af iværksætterselskaberne. Tvangsopløsningerne kom af, at der var for mange iværksætterselskaber som ikke opfyldte lovgivningen, hvad angik blandt andet indsendelse af årsrapport, registrering af reelle ejere med mere. Afskaffelsen kunne dog have været undgået, hvis lovgivningsmagten havde i sinde at arbejde med loven. I høringssvarene var der flere lektorer og fagpersoner i landet som ikke var enig i afskaffelsen. Derudover var der også lektorer og fagpersoner som var enig i, at iværksætterselskaberne var en for stor misbrugskilde og dermed skulle afskaffes. Hvis ikke afskaffelsen skulle have fundet sted var der flere ting som kunne have hjulpet til at innovere og gøre lovgivningen for iværksætterselskaberne mere stabile. Minimumskapitalen kunne blive sat op til et beløb som var tilsvarende de første omkostninger et selskab møder ved stiftelsen af selskabet. Efter de 25 % var overført til den bunde reserve kunne de sidste 75 % være blevet udloddet til udbytte, allerede ved første års regnskab, ligesom i Tyskland. Dette ville også gøre, at ejerne i iværksætterselskaberne ikke havde en tilbøjelighed til at udbetale en højere løn end nødvendig. Revisionen af iværksætterselskaberne kunne være et krav. En konkurskarantæne kunne komme på tale, hvis der blot blev stiftet selskaber for at tvangsopløse dem igen. Mulighederne er mange og kan også være flere end, hvad afhandlingen har fokuseret på. Dertil var hjælpen også at hente fra flere fagpersoner, som ønskede en modernisering af iværksætterselskaberne og dermed også en bibeholdelse af selskabsformen.

Kapitel 5 - Litteraturliste

5.1 Bøger

Evald, Jens (2016): *Juridisk teori, metode og videnskab*, 1. udgave, 3. oplag, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Hansen, Lone & Werlauff, Erik (2016): *Den juridiske metode*, 1. udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Lau Hansen, Jesper (2018): *Selskabsloven - de første 100 år*, 1. udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Michael Lilja, Troels (2015): *Iværksætterselskaber*, 1. udgave, 1. oplag, Karnov Group Denmark A/S.

Munck, Noe & Hedegaard Kristensen, Lars (2014): *Selskabsformerne*, 7. udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Neville, Mette & Engsig Sørensen, Karsten. (2013): *Selskaber: aktuelle emner*, 1. udgave, 1. oplag, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Søgaard, Gitte & Werlauff, Erik (2015): *Koncernretten*, 1. udgave, 1. oplag, Werlauff Publishing A/S

Søndergaard Birkmose, Hanne, Neville, Mette & Engsig Sørensen, Karsten (2019), *Selskaber - aktuelle emner II*, 1. udgave, 1. oplag, Jurist og Økonomforbundets Forlag.

Werlauff, Erik (2016): *Selskabsret*, 10. udgave, 1. oplag, Karnov Group Denmark A/S.

Werlauff, Erik (2018): *Valg af virksomhedsform*, 2. udgave, 1. oplag, Werlauff Publishing A/S.

Erhvervsstyrelsen (2018): *Analyse af iværksætterselskaber*.

5.2 Videnskabelig artikler

Eriksen, Lars, SU.2014.148.: *Tyskland: Unternehmensgesellschaft (haftungsbeschränkt) siden 2008, ny femårs statistik.*

Michael Lilja, Troels, NTS 2019 nr. 4: *Den grimme ælling, der aldrig blev en svane.*

Michael Lilja, Troels, U.2013 B.141.: *Iværksætterselskaber - nøglen til en konkurrencedygtig dansk selskabsret?*

Michael Lilja, Troels, NTS 2013 nr. 1.: *Iværksætterselskabet; ny anpartsselskabsvariant - So ein Ding müssen wir auch haben...*

Michael Lilja, Troels, NTS 2019 nr. 4.: *Den grimme ælling der aldrig blev til en svane – hvordan kom der hertil for iværksætterselskaberne (IVS)?*

Neville, Mette & Engsig Sørensen, Karsten, NTS 2012 nr. 2: *Styrkelse af iværksætter i - en ny selskabsretlig dagsorden?*

Werlauff, Erik, U.2004 B.242.: *Grænseoverskridende flytning af et SE-selskab - et hjemstedskrav i strid med etableringsretten i Traktaten.*

5.3 Net artikler

Dansk Erhverv (2018): *Hvorfor vil danskerne ikke være iværksættere?*, hentet fra hjemmeside d. 27. april 2020; <https://www.danskerhverv.dk/siteassets/mediafolder/dokumenter/01-analyser/analyse-notater-2018/analysenotat---hvorfors-vil-danskerne-ikke-vare-ivarksattere.pdf>

Danske Revisorer - FSR; Anders Lau, (8/10-2015): *Nye selskabsformer øger kravet til gennemsigtighed*, hentet fra hjemmeside d. 1. maj 2020 <https://www.fsr.dk/nye-selskabsformer-oeger-kravet-til-gennemsigtighed>

Danske Revisorer - FSR; Charlotte Jepsen, (5/3-2020): *Overgangsordning for iværksætterselskaberne må ikke svække tilliden til erhvervslivet*, hentet fra hjemmeside d. 1. maj 2020

<https://www.fsr.dk/overgangsordning-for-ivaerksaetterselskaberne-maa-ikke-svaekke-tilliden-til-erhvervslivet>

DR-Penge; Marie Louise Sjølie, Tine Linde Sørensen, Christian Brandt Pedersen & Lisbeth Quass (13/10-2017): *Stribevis af skrantende iværksætterselskaber giver millionregning til staten*, hentet på hjemmeside d. 1. maj 2020 <https://www.dr.dk/nyheder/penge/stribevis-af-skrantende-ivaerksaetterselskaber-giver-millionregning-til-staten>

Erhvervsministeriet (28/2-2019): *Iværksætterselskaber afskaffes og kapitalkrav for anpartsselskaber nedsættes*, hentet fra hjemmeside d. 16. april 2020; <https://em.dk/nyhedsarkiv/2019/februar/ivaerksaetterselskaber-afskaffes-og-kapitalkrav-for-anpartsselskaber-nedsaettes/>

Erhvervsstyrelsen, (n.d.): *Likvidation*, hentet fra hjemmeside d. 26. maj 2020; <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-likvidation>

Europa.eu (n.d.): *Company tax in the EU – Germany*, hentet fra hjemmeside d. 26. maj 2020; https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/germany/index_en.htm

Finans; Bo Nielsen, (13/1-2020): *Antallet af nyetablerede selskaber styrtdykker*, hentet på hjemmeside d. 1. maj 2020 <https://finans.dk/erhverv/ECE11868840/antallet-af-nyetablerede-selskaber-styrtdykker/?ctxref=ext>

Finans; Rasmus Bendtsen, (29/8-2019): *Tyskland vil sænke selskabsskatten for at puste liv i landets økonomi*, hentet fra hjemmeside d. 28. april 2020; <https://finans.dk/okonomi/ECE11582067/tyskland-vil-saenke-selskabsskatten-for-at-puste-liv-i-landets-okonomi/?ctxref=ext>

FinanzNachrichten.de, (1/11-2013): *100.000 "Ein-Euro-GmbHs" in Deutschland*, hentet fra hjemmeside d. 26. april 2020; <https://www.finanznachrichten.de/nachrichten-2013-11/28483392-100-000-ein-euro-gmbhs-in-deutschland-003.htm>

Folketinget - EU-oplysningen (n.d.): *Hvad er en traktat?*, hentet fra hjemmeside d. 14. marts 2020; <https://www.eu.dk/da/faq/alle-faqs/hvad-er-en-traktat>

Friedrich-Schiller-Universität Jena (2018): *Forschungsprojekt Unternehmergesellschaft*, hentet fra hjemmeside d. 15. marts 2020; <https://www.rewi.uni-jena.de/Fakult%C3%A4t/Institute/Institut+f%C3%BCr+Rechtstatsachenforschung/Forschungsprojekt+Unternehmergesellschaft.html>

Regnskap Norge (7/1-2013): *Stor økning i nye aksjeselskap - mange velger bort revisjon*, hentet fra hjemmeside d. 21. april 2020; https://www.regnskapnorge.no/faget/artikler/forretningsjus/stor-okning-i-nye-aksjeselskap--mange-velger-bort-revisjon/? t id= IIIUs-DGa7R8qPRnnw7NBQ%3D%3D& t uuid=BidGLj5XQkueD59BV-KEkw& t q=bokf%C3%B8ring& t tags=language%3Ano%2Csiteid%3A5f2be262-75a9-4892-93e5-aa6f3c9a9cdc%2Candquerymatch& t hit.id=NarfWeb_Presentation_Models_Pages_Article-Page/ 57b04d1a-ba4b-4253-8831-28f0dc6fa23d_no& t hit.pos=998

Statistisk sentralbyrå (n.d): *Etablerer i næringslivet: 08194: Etablere av aksjeselskap (AS) og allment aksjeselskap (ASA), etter kjønn, alder, organisasjonsform, utdanningsnivå og antall ansatte 2004-2018*, hentet fra hjemmeside d. 30. april 2020 <https://www.ssb.no/statbank/table/08194/tableViewLayout1/>

Store Norske Leksikon, Knudsen, Gudmund, Brekke, Stian & Gårseth-Nesbakk, (18/2-2020): *Aksjeselskap*, hentet fra hjemmeside d. 26. april 2020 <https://snl.no/aksjeselskap>

Skatteverket (n.d.): *Aktiebolag*, hentet fra hjemmeside d. 26. april 2020 <https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/drivaforetag/aktiebolag.4.5c13cb6b1198121ee8580002546.html>

Udo Schwerd (5/11-2011): *Drei Jahre Unternehmensgesellschaft (haftungsbeschränkt)*, hentet fra hjemmeside d. 28. april 2020 <http://blogmbh.de/unternehmergesellschaft/drei-jahre-unternehmergesellschaft-haftungsbeschränkt/598/>

Versamt.se (2019): *Starta företag*, hentet på hjemmeside d. 26. april 2020 <https://www.skatteverket.se/download/18.7eada0316ed67d728282b3/1581415475383/starta-foretag-skv462-utgava17.pdf>

Versamt.se (8/11-2019): *Avveckla aktiebolag*, hentet fra hjemmeside d. 26. april 2020

<https://www.verksamt.se/avveckla/aktiebolag>

Visma, (7/3-2019): *Regeländring gav kraftig ökning av aktiebolag*, hentet fra hjemmeside d. 26.

april 2020; <https://media.visma.se/pressreleases/regelaendring-gav-kraftig-oekning-av-aktiebolag-2843414>

5.4 Domme

Centros (C-212/97)

Überseering (C-208/00)

Inspire Art (C-167/01)

5.5 Love, bekendtgørelser med videre.

MoMIG

GmbH-Gesetz

Handelsgesetzbuch

Körperschaftsteuergesetz

Einkommensteuergesetz

Selskabsloven

Fusionsskatteloven

Aktieavancebeskatningsloven

Akjseloven

Regnskapsloven

Skatteloven

Aktiebolagslag

Årsredovisningslag

Prop. 112 L (2016-2017): *Endring i aksjelovgivningen mv.* <https://www.regjeringen.no/contentassets/c29942d03fa840cfb7992f2c711447be/no/pdfs/prp201620170112000dddpdfs.pdf>

Michael Lilja, 2019, *Høringsvar vedr. L 190 om afskaffelse af iværksætterselskaber og nedsættelse af minimumskravet til anpartsselskabers selskabskapital*